

Ishaja vsak dan s jutraj razvem
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—, Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Slomškov trg št. 4.

Št. 86 a

Ljubljana, četrtek, dne 11. septembra 1930

Leto I.

Otvoritev enajste skupščine Društva narodov

Titulescu izvoljen za predsednika - Svet Društva narodov poveril vprašanje Panevropske posebni komisiji - Henderson napoveduje za prihodnje leto sklicanje razorožitvene konference

Zeneva, 10. septembra. AA. Svet Društva narodov je razpravljal o Briandovem predlogu evropske federacije. Po daljši razpravi je svet sklenil, naj se to vprašanje predloži skupščini Društva narodov. S tem v zvezi je bila imenovana posebna komisija, ki bo o tem vprašanju sestavila poročilo za skupščino, ki bo prihodnjega leta. Po končani razpravi je Svet zaključil svoje sedanje zasedanje.

Danes dopoldne je bila otvorena enajsta skupščina Društva narodov.

Zeneva, 10. septembra. AA. Enajsta skupščina Društva narodov je otvoril delegat Zumela. V svojem govoru je nanizal sliko o lani izvršenem delu. Uspehi so bili veliki, čeprav so nastale razne zapreke. Povsod raste vera v idejo Društva narodov. Najvažnejše naloge se tičejo miru in gospodarskega vprašanja, nadalje izpopolnitve pakta ter obsežne gospodarske akcije vseh članov Društva narodov. Semkaj spada tudi plemenita zamisel Brianda. Bolivija veruje v Društvo narodov, ki je izrazita ustanova za mir.

Zeneva, 10. septembra. AA. Po otvoritvenem govoru, ki ga je imel Zumela, je bil za predsednika enajste skupščine Društva narodov izvoljen rumunski delegat Titulescu.

Zeneva, 10. septembra. AA. Titulescu je delil pri volitvah za predsednika skupščine Društva narodov 46 glasov izmed oddanih 54.

Nadalje je skupščina sklenila, da se kon-

stituirata kakor običajno vsako leto šest komisij, ki bodo obravnavale razna vprašanja dnevnega reda.

Popoldne so se sestale te komisije in izvolile svoje predsednike.

Nadalje je skupščina Društva narodov izvolila za podpredsednike francoskega zunanega ministra Brianda, bolivijskega delegata Costa du Relsa, nemškega zunanega ministra Curtiusa, angleškega zunanega ministra Hendersona, japonskega delegata Matsudeiro in španskega delegata Quinonesa de Leona.

Vseh šest podpredsednikov in šest predsednikov komisij skupno s predsednikom komisije za dnevni red princem Varnavai-dyo so konstituirali skupščinski odbor.

Zeneva, 10. septembra. AA. Angleški zunanji minister Henderson je dal izjavo za spomnik časopisja, v katerem s simpatijo pozdravlja načrt evropski federaciji v okvirju Društva narodov, točkasno pa je poučar, potrebo po harmoniji s paktom Društva narodov in s Kelloggovim paktom.

Govoreč o harmonizaciji mirovnega pakta s statutom Društva narodov, je Henderson dejal, da se angleško stališče do tega vprašanja od zadnje skupščine Društva narodov ni v ničemer izpremenilo, in da upa, da bo skupščina sprejela predloge posebnega odbora. Z neke strani, je nadaljeval Henderson, so se izrazili pomisleki, da so izpremembe statuta Društva narodov nemogoče, češ da so Zedinjene države izven Društva narodov. Henderson je nadalje po-

udaril, da to ne drži, ker gre v tem primeru za vključitev Kelloggovega pakta v statut Društva narodov in ne narobe. Doslej je obstojal nenormalen položaj v odnošajih z državami, ki so se z mirovnim paktom obvezale, da ne bodo vodile vojne v svojem lastnem interesu, dočim na drugi strani statut Društva narodov v nekaterih primerih to dovoljuje.

Nadalje je Henderson omenil, da angleška delegacija ne bo povzela nikakih korakov v vprašanju splošnega arbitražnega pakta brez polnega sodelovanja dominjonov.

Glede razorožitvenega vprašanja je Henderson izjavil, da so se vršila o tem vprašanju pogajanja med Francijo in Italijo in izrazil upanje, da bo zadeva toliko napredovala, da se bo lahko sklicala prihodnje leto razorožitvena konferenca.

Nenaden odhod g. Grandija

Zeneva, 10. septembra. n. V krogih Društva narodov mnogo tolačijo nagli odhod italijanskega zunanega ministra Grandija iz Zeneve v Rim. Grandi je odpotoval z izgovorom, da se mora udeležiti seje italijanske vlade. Odhod spravljajo v zvezo s francosko - italijanskimi pomorskimi pogajanjmi, katerih važnost je večeraj naglasil angleški zunanji minister Henderson. V svoji izjavi, ki jo je dal novinarjem, je Henderson dejal, da se nadeja, da pride v toku letošnjega zasedanja Društva narodov do sporazuma med Francijo in Italijo

glede moči njihovih mornaric. Tako bi se še letos lahko sestala komisija za razorožitev, čez leto dni pa že splošna konferenca za razorožitev. Sodiijo, da je Grandi odšel v Rim poročat Mussoliniju in iskat od njega novih navodil.

Italijanski minister za zunanje zadeve C. andi je imel pred svojim povratkom v Rim dva sestanka z Briandom in Scho-brom.

Sestanek Male antante

Zeneva, 10. septembra. d. Pred otvoritvijo in po otvoritvi rednega zasedanja Društva narodov so imeli posvetovanja zastopniki Male antante, da bi zavzeli striktno stališče v vprašanju organizacije agrarnega bloka. Obravnavali so zlasti vprašanje odnošajev agrarnega bloka napram Madjarski in Avstriji. Tem konferencam je prisostvoval tudi francoski delegat. Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković je podal daljši ekspeze, v katerem je razvijal načelno stališče Jugoslavije o organizaciji agrarnih držav, kakor tudi stališče napram Madjarski in Avstriji. Obe državi sta bili povabljeni, da se udeležita posebnih posvetovanj. Odločeno je, da se obe državi povabita na konferenco, toda prej se bodo pričela preliminarne pogajanja z Dunajem in Budimpešto. Zunanji minister dr. Beneš je bil mnenja, da bi bilo umestno, če se ta posvetovanja začnejo že v Zenevi za časa bivanja avstrijskega kancelarja dr. Scho-bra.

Aretacija voditeljev opozicijskih strank v Poljski

Med številnimi aretiranci je tudi bivši ministrski predsednik Witos — Pričakujejo se nove aretacije

Varšava, 10. septembra. d. Razvoj notranje politične krize je imel v zadnjem času za posledico, da je ministrski predsednik maršal Pilsudski pričel z močno roko urejevati razmere. Po razpustu sejma se je opozicija bala, da pride vlada še z ostrejšimi ukrepi na dan. Voditelji opozicije so izražali bojazen, da bo ministrski predsednik maršal Pilsudski naredbenim potom ukinil ustavo in določil nov volilni red. Dolej ti ukrepi, kakor jih je pričakovala opozicija, niso bili izvedeni. Pač pa je prišlo do novih odločnih odredb vlade, ki dokazujejo, da vlada namerava izvesti svoj načrt z vso doslednostjo ter zatreti odpor opozicijskih parlamentarnih skupin.

Socijalno-demokratsko glasilo »Robotnik« objavlja danes v posebni izdaji senzacionalno poročilo, da je policija na ukaz notranjega ministra izvedla številne aretacije uglednih in vodilnih politikov opozicije.

V Varšavi so bili aretirani: predsednik izvrševalnega odbora poljske socijalno-demokratske stranke Barilski, dalje poslanec dr. Lieberman, nekdanji član avstrijskega parlamenta, prav tako dr. Pregir in Dubois. Aretiran je bil tudi voditelj poljske demokratske stranke Dembski. Med drugimi aretiranci se nahajajo voditelji radikalne kmetijske stranke, kot dr. Bagirski in dr. Putek. Aretiran je bil tudi predsednik poljske agrarne stranke (Piat) Kiernik, kakor tudi načelnik narodne delavske stranke Popiel.

Avstrijski kancelar dr. Schober poseti Prago

Obisku pripisujejo politični krogi velik pomen

Praga, 10. septembra. d. Iz Zeneve javljajo: Trenotno se vrše tri razgovori med avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Scho-brom in zunanjim ministrom dr. Benešem v pogledu določitve dneva za poset avstrijskega kancelarja v Pragi. Ta obisk ima v prvi vrsti namen pospešiti češko-slovaško-avstrijska trgovinska pogajanja, ki so sedaj na mrtvi točki. V teh pogajanjih se bo tudi jasno določilo stališče obeh industrijskih držav napram agrarnemu bloku, odnosno napram sklepom agrarnih

Mnoge aretacije so bile izvedene tudi v Krakovem. Tako sta bila tam aretirana socijalno-demokratski voditelj Ciolkosz in njegov tovariš Mastek.

Aretiran je bil tudi bivši ministrski predsednik Witos.

Varšava, 10. septembra. d. Aretacije glavnih voditeljev opozicije spravljajo politični krogi v zvezo z nameranimi kongresnimi manifestacijami, ki jih je skušala prirediti opozicija prihodnje dni po vsej Poljski. Za 14. september je bilo napovedanih 21 velikih zborovanj za protidržavno akcijo in zato je poljski notranji minister odredil najstrožje ukrepe, da v kali zatrt vsako protidržavno gibanje.

Varšava, 10. septembra. d. Pri aretaciji voditelja demokratov Dembskega je prišlo do ostrega konflikta med poslanci in policijskimi uradniki. Policija je morala rabiti silo, da je poslanca Dembskega spravila v zapor. Večina aretirancev je bila odpeljana v trdnjavske zapore v Brest-Litovsk, kjer so se že nahajali mnogi ukrajinski poslanci. Voditelju poljske socijalne demokracije Dascinskemu so obmejne oblasti odvzele potni list za inozemstvo. Tekom današnje noči in jutri pričakujejo še nadaljnjih aretacij.

Varšava, 10. septembra. d. Do sedaj je bilo aretiranih 19 bivših poslancev in sicer: 6 socijalnih demokratov, 6 iz kmetijske stranke, 6 Ukrajincev in 1 član narodno-demokratske stranke.

konferenca, ki so se nedavno vršile v Sijaju, Bukarešti in v Varšavi. Temu obisku pripisujejo politični krogi izredno velik pomen. Obnovitev trgovinskih pogajanj med Češkoslovaško in Avstrijo je na vidiku. Za Češkoslovaško bo pogajanja vodil gr. Friedmann.

»Grof Zeppelin« v Moskvi

Moskva, 10. septembra. AA. Semkaj je opoldne priletel »Grof Zeppelin«.

Zadužbina kralja Petra Osvoboditelja

mesto pietete in sinteza ljubezni naroda napram junaški dinastiji in veliki domovini

Beograd, 10. septembra. k. Zadružbina kralja Petra Osvoboditelja je postala že sedaj mesto najgloblje pietete in sinteze ljubezni, ki jo goji ljudstvo napram junaški dinastiji in veliki domovini. Med prvimi, ki so posetili zadružbino in položili venec pod slavne zastave srbske vojske, so bili istrski odposlanci. Istrske odposlance so vodili najzaslužnejši nacionalni borci iz Istre gg. dr. Dinko Trinajstić, prof. Vekoslav Spinčić ter sedanji zastopniki občin Krka Niko Kraljić, Kastva A. Čučančić, Omišlja Tomo Veljačić, Dubašnice Zgombić, Dobrunja Kirinčić, Aleksandrova Zić, Baške Dajmović in Vrhnika Petriša. Odposlanci so se poklonili manom velikega

vodje Karadjordja in položili v cerkvi venec z napisom: »Vodji in ustanovitelju Jugoslavije!«. Na poti z Oplenca, kjer so se divili lepoti zadružbine same in cele Sumadije, so se ustavili na Avali in položili venec na grob neznane junaka.

Beograd, 10. septembra. k. Danes dopoldne ob 11. je Nj. Vel. kralj sprejel v posebni avdijenci znana narodna prvaka prof. Vekoslava Spinčića in dr. Dinka Trinajstića in zastopnike delegacij naših istrskih občin. Nj. Vel. kralj se je s Spinčićem in dr. Trinajstićem dalje časa razgovarjal o splošnih državnih vprašanjih, kakor tudi o razmerah v našem Primorju.

Trgovinski stiki med Jugoslavijo in Argentino

Uspešna akcija našega poslanika v Buenos Airesu dr. Stražnickega

Beograd, 10. septembra. AA. Da se stvorijo čim čvrstejše trgovske zveze med našo kraljevino in republiko Argentino, kjer na tamošnjih tržiščih zadnje čase živo rase zanimanje za naše proizvode, je priredil pooblaščen jugoslovanski poslanik v Argentini dr. M. Straznicki v prostorih poslaništva v Buenos Airesu konferenco, na kateri je prišlo do razprave o vprašanju

ustanovitve društva jugoslovanskih gospodarstvenikov v Argentini. Dr. Stražnicki je imel na povabilo vseučilišča predavanje na univerzi v Buenos Airesu o gospodarstvih razmerah v naši državi. V svojem predavanju je navedel vse možnosti čim boljših trgovskih zvez med Jugoslavijo in republiko Argentino.

Izvrstno stanje naše letošnje žetve

Velik napredek v pridelovanju koruze, dober položaj ostalih kultur

Beograd, 10. septembra. AA. Ministrstvo za kmetijstvo objavlja glede stanja žetve v letošnjem letu sledeče:

Žetev koruze je preračunana na 35 milijonov 24.850 q, oziroma za 4.472.858 q (14-64%) več kot je znašala povprečna žetev koruze v letih 1925 do 1929 in za 7 milijonov 77.088 q (23-16%) več kot je znašala povprečna žetev v letih 1920 do 1929. V poedinah banovinah so predvidene sledeče številke: v Donavski 12.200.000 q, v Savski 7.406.220 q, v Drinski 5.744.200 q, v Moravski 4 milijone q, v Vrbaski 2.441.997 q, v Vardarski 1.218.595 q, v Zetski 778 tisoč 878 q, v Primorski 728.725.

Stanje ostalih kultur v državi je sledeče: fižol med dobro in zelo dobro, krompir med zelo dobro in dobro, sladkorna

repa med dobro in zelo dobro, tobak med zelo dobro in dobro, hmelj med dobro in slabo, vinogradi zelo dobro, sadje dobro, maline med dobro in slabo.

Red in mir v Argentini

Beograd, 10. septembra. AA. Poslaništvo republike Argentine nas prosi, da objavimo sledeče:

Pokret, ki ga vodi general Uriburu s podporo vojske, mornarice in meščanstva, je imel za rezultat ostavko predsednika Irigoyena in podpredsednika Martineza. General Uriburu je sestavil meščansko vlado ter izjavil, da se bo strogo držal predpisov ustave in da bo skoro klical narod na volitve. Nova vlada je položila prisego in bila pozdravljena od vsega prebivalstva. V vsej državi vlada red in mir.

Kar nam je prepovedovala Avstrija

Ce bi bili kdaj v zadregi, kaj nam je storiti, da se razvije naše narodno življenje po čisto pravi poti, potem je treba storiti le eno in se vprašati, kaj bi nam v tem ali drugem slučaju prepovedala Avstrija. Kajti bolj ko mi sami, je vedela Avstrija, kaj je za naš razvoj in napredek koristno in kaj ne in zato je zmesla prepovedala vse, kar je moglo okrepiti naš narod. Treba je samo pregledati vse avstrijske prepovedi, pa vemo takoj, kaj nam je sigurno v korist.

Ce torej pregledamo vse le prepovedi, potem nam naravnost padejo v oči vse one brezštevne prepovedi, ki naj bi nas odločile od slovanstva in zlasti od jugoslovanskega. Vse, kar je le količkaj dišalo po slovanstvu, je bilo prepovedano in to je šlo že tako daleč, da je bil nekaj časa panslavizem isto ko veleizdaja. Že to je veljalo kot sumljivo, če je šel kdo le kot turist v kako drugo slovansko deželo, še predno se je povrnil, se je že blestelo njegovo ime v spisku državi nevarnih elementov. Kdor pa je imel ta pogum, da se je udeleževal slovanskih kongresov in zlasti onih v Rusiji in Srbiji, nad tem pa je dunajska vlada zlomila palico in brezobzirno so mu bile ustavljene vse bonite, ki jih sicer uživajo polnopravni državljani. Nobene državne dobave ni mogel dobiti, ni bilo mesta zanj v državnih službi in če ga je ljudska volja postavila na čelo avtonomne občine, potem je moral tudi s tega mesta, kakor se je zgodilo ljubljanskemu županu Hribarju.

Se posebej pa je bilo prepovedano služiti jugoslovanski ideji. V tem oziru je Avstro-Ogrska naravnost okrutno nastopala proti vsem jugoslovanskim patriotom. Čim bolj na vphodu je bilo, čim manjša je bila kontrola kulturnega sveta, tem okrutnejša je tudi bila roka Avstro-Ogrske. V začetku le z veleizdajniškimi procesi, internacijami in konfinacijami, je pozneje nastopala Avstro-Ogrska s takšno okrutnostjo, da so po vsej Bosni kazale vislice po njene armade.

Nobena misel ni bila tako preganjana v Avstro-Ogrski ko jugoslovanska in že v tem je dokaz, da ni nobena misel za nas tako pravilna ko jugoslovanska. S takšno brezobzirnostjo je skušala Avstrija zatreti to misel, da nam je že s tem dopovedala, da mora biti jugoslovanska misel naravnost naš program.

Pa še več je povedalo avstrijsko preganjanje. Če smo se med seboj borili, potem je bila Avstro-Ogrska zadovoljna in kar je le mogla je storila stara monarhija, da ne bi nikdar ugasnilo na Hrvaškem nasprotnje med Srbi in Hrvati. Naravnost živela je od tega spora donavska monarhija, kakor ji je tudi ustrezal notranji boj, ki se je vodil med nami Slovenci, ker čim bolj smo bili razcepljeni, tem lažje je vladal Habsburg nad nami. In tako izvira iz tega nauk, da je naša pot prava le, če vsi v najlepši slogi delamo za jugoslovansko misel. Nobene stvari se Habsburg ni tako bal, ko složne Jugoslavije in baš zato mora biti složna Jugoslavija naš cilj.

Čim bolj smo bili mrtvi, čim bolj smo bili le pri cvičku in klobasi zadovoljni »purgerji«, tem rajše nas je imel Habsburg, ker se od takih šalobard ni bilo treba bati odpora. Iz istega vzroka pa je tudi stara Avstrija s posebno vno nastopala proti mladini, ki je bila nacionalnega duha in ki je kar žarela v odporu.

Ta duh mladine mora v nas, tako se je glasila prepoved stare Avstrije in tako se sedaj glasi povelje Jugoslavije. In z delom za gospodarsko osamosvojitve moramo pričeti z geslom: »Svoji k svojim«, ufrditi naše gospodarstvo, ker vse to je bilo pod kaznijo prepovedano v stari Avstriji.

Kar je bilo v stari Avstriji prepovedano v našem nacionalnem življenju, to moramo sedaj delati v svobodni Jugoslaviji, ker samo to, kar je bilo za nas v korist, je prepovedovala stara Avstrija. Iz tega spoznanja pa sledi, da je ena nalog jugoslovanske akcije tudi ta, da budno pazi, da se vse to vrši, kar je bilo pod Avstrijo prepovedano. Na pravo pot Jugoslavan, zato s podvojenimi silami delati to, kar je bilo nekdanj prepovedano, ker vse to spada v jugoslovansko akcijo. In to ne na zadnjem mestu.

Ban Šilović v Topoli

Beograd, 10. septembra. AA. Ban savske banovine dr. Šilović je v spremstvu svojega tajnika Vojnovića in bana primorske banovine dr. Tartaglie danes obiskal Topolo, kjer je na grobu nesmrtnega voditelja Karadjordja in kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja položil dva velika lavorjev venca.

Tržaški proces in mednarodno javno mnenje

Oster nastop svobodnega tiska širom Evrope — Izpadi rimskih listov proti češkoslovaškemu in angleškemu tisku

Zagreb, 10. septembra. »Obzor« poroča: Vsi napor fašistovskega tiska, da bi sugeriral evropski javnosti prekomejne slavo-speve fašistovski revoluciji, so ostali brezuspešni. Ves evropski tisk pravilno ocenjuje obsodbo in usmrtilitev štirih obsojencev po tržaškem procesu in niti en list se ne izraža laskavo o teh dogodkih, pa celo niti takšen list, ki v ostalem simpatizira z italijanskim fašizmom. Italijanskemu fašizmu običajno naklonjeni listi samo registrirajo obsodbo in eksekucijo, v ostalem pa molčijo. Ostali tisk ostro napada fašistovski pravico. V tem soglasju nastopajo vsi svobodni listi v Franciji, Nemčiji, Avstriji, Švici, Angliji, Češkoslovaški, Grški in Poljski. Te obsodbe niso odobraval niti oni italofilski listi, ki izhajajo v Albaniji.

To je prisililo fašistovski tisk, da je nehal s slavo-spevi fašistovski pravici in da je prežrl vse, kar je napisal svetovni tisk. Toda ta molk je bil neprimeren, ker je bila italijanska javnost navajena na to, da je fašistovski tisk registriral tudi najmanjši kompliment, ki ga je napravil katerikoli list fašistovskemu oblastem.

Rim, 10. septembra. »Giornale d' Italia« opisuje, kako češkoslovaški tisk besno napada Italijo in žali fašizem. List poroča, da je zaradi tega italijanski poslanik v Pragi Pedrazzi vložil protest pri češkoslovaškem zunanjem ministrstvu, italijanski konzul Palmieri pa je prav tako protestiral pri pokrajinski upravi za Slovaško. To pa zaradi tega, ker so listi imenovali tržaško obsodbo mestoma kot prav navaden fašistovski zločin. Kljub tem protestom pa češkoslovaški tisk ni nehal napadati fašizma in njegove justice. Zaradi tega »Giornale d' Italia« posebej protestira. Z vsa silo se zaganja v »Česke Slovo«, ki je Evropo odkrito pozvalo, naj bojkotira Italijo. Dalje kritizira »Giornale d' Italia« pisanje ostalih češkoslovaških listov in govore g. Kramara in ostalih češkoslovaških politikov. Ob koncu se čudi celo ravnanju češkoslovaških fašistov, ki so snoči sklenili, da v znak protesta proti tržaški obsodbi spremenijo svoje ime in da s preziranjem zavrnejo fašistovski naziv. To je samo dokaz, pravi list, da Češkoslovaška ne zna pojmovati fašizma. »Giornale d' Italia« zaključuje, da je objavil češkoslovaški tisk same smešne in neumne komentarje in poročila o tržaškem procesu. List pravi, da je vsa ta kampanja le dokaz o solidarnosti in vzajemnosti protifašistovske internacionale, ki se skriva za raznimi ideologijami in daje orožje v roko prav navadnim zločincem.

Z druge strani se zaganja »Tribuna« v britanski tisk in naglašja, da če že ni čudno, da napada fašistovski Italijo socijalistični in demokratski tisk s tako trivialnimi izrazi, je vsekakor zelo čudno, da se tej kampanji pridružuje tudi »Manchester Guardian«. »Tribuna« odbija očitke vsega angleškega tiska in skuša zavrniti tudi njegovo ironično preziranje fašistovske pravice, ko pravi, da je italijanska pravica nekoč bila vzor vsemu svetu, da pa je danes vse kaj drugega, kar izpričuje »odlična« brzina, s katero je bil začel in končan tržaški proces. »Tribuna« registrira nadalje trditev lista »Manchester Guardian«, da liberalna javnost ne more brez simpatij gledati na tržaške obsodbe, ki spadajo v ono kategorijo teroristov, ki so včasih žrtvovali svoja življenja za svobodo in neodvisnost same Italije. V Ženevo, pravi dalje »Manchester Guardian«, so bili odposlani protesti s skromno nado, da se rešijo življenja obsojencev. Prav zaradi tega je bil proces neobičajno pospešen in je bila takoj za njim izvršena kazen. To je treba smatrati kot klopoto na lice vseh onih, ki ljubijo svobodo. To ni nikakršna častna afirmacija principa zakona in pravice. »Tribuna« skuša na to odgovoriti, kar pa se ji ne posreči in pri tem vrhu vsega še pozablja, da na procesu ni bila prisotna samo fašistovska publika, niti le fašistovski novinarji, pa tudi ne samo konzul haitske republike fašist Rizzo, nego tudi nekateri drugi konzuli. »Tribuna« pozablja, da je fašistovski list »Il Popolo di Trieste« beležil, da so se na smrt obsojeni državljani vedli cinično in da so bili prave »besne zver«, da pa so fašistovski miličniki, ki so jih ustrelili, bili junaki. Ti junaki so streljali »besne zver«, ne pa bojazljivcev. »Tribuna« citira še nekaj vrst iz omenjenega angleškega lista in trdi, da so njegove besede neprimerne in nepremišljene in da je zato odveč pobijati jih, ker je historična resnica haš nasprotna. »Manchester Guardian«, zaključuje list, je s svojim pisanjem pokazal, da se solidariža s socialno-demokratskim in s češkoslovaškim tiskom.

APEL FRANCOSKE LIGE ZA ČLOVEŠKE PRAVICE

Pariz, 10. septembra. Današnji list »Vollonté« prinaša apel francoske lige za človeške pravice. Ta apel je liga izdala ob začetku tržaškega procesa, katerega je uprizorila italijanska vlada proti 18 Jugoslovanom iz Italije. S tem apelom obrača liga

pažnjo javnosti na dejstvo, da je fašistovski posebno sodišče sodilo po naredbi in da je moralo glasom te naredbe soditi na najbolj strog način in odrediti izvršitev smrtne obsodbe v času 24 ur, da bi se onemogočilo pomililoščenje, ki bi ga obsojencem podelil italijanski kralj. Liga opozarja na okolnosti, da je italijanska vlada s tem, da je zatrla šole in vse kulturne in gospodarske jugoslovanske ustanove, s tem, da je pozaprila 600 mirnih državljanov iz tržaške, goriške in istrske pokrajine, s tem, da je ukazala fašistovski milici, naj preganja na vse načine državljane jugoslovanskega pokolenja, samo povzročila odpor italijanskih državljanov jugoslovanske krvi. Njeno postopanje je šlo tako daleč, da bi zmoglo izzvati oborožene intervencije. Liga poziva javno mnenje civiliziranega sveta, da energično protestira proti parodiji pravice, katero pripravljajo fašistovski sodišče v Trstu, in katere žrtve morajo postati ljudje, katerih edini zločin je bil ta, da so hoteli dosledno ohraniti pravice nacionalne manjšine, da so hoteli obdržati svoj jezik, svoje običaje in svoje tradicije.

V francoski ligi za človeške pravice je zbrana vsa francoska inteligenca. Liga je že mnogo storila za zblizanje med Francijo in Nemčijo. Njeno delovanje spremlja z vsa pažnjo vsa francoska javnost. Liga šteje preko 100.000 članov.

STARŠI USMRČENEGA MILOŠA V ZAGREBU

Zagreb, 10. septembra. Starši v Trstu usmrčenega Zvonimira Miloša, ki so pred več leti stanovali na Sušaku ter se kesneje naselili v Trstu, so danes popoldne s tržaškim brzim vlakom dopotovali v Zagreb. Na glavnem kolodvoru jih je pričakovala sestra usmrčenega Zvonimira. Prišli so v Zagreb, da se tu stalno nastanijo.

NOVI ČEŠKOSLOVAŠKI PROTESTI

Česke Budějovice, 10. septembra. n. Sinoči je tu na zborovanju narodne demokratske stranke njen voditelj dr. Karel Kramář imel govor, v katerem je tržaško obsodbo nazval barbarsko in izrazil svoje obžalovanje, da vlada v Evropi taka apatija za zločin, ki se je izvršil nad Jugoslavan v Italiji.

Svojčas se je vsa Evropa zgražala nad usmrtništvo Saccha in Vanizettija, ki se z obsojenimi in usmrčenimi Slovenci v Trstu ne more niti primerjati, med tem ko ista Evropa sedaj nima nobene besede za tržaške štiri mučenike in za druge obsojence, ki so jim naložili 150 let ječe.

To je znak etičnega nazadovanja v Evropi.

Včeraj je bila na Češkoslovaškem cela vrsta legionarskih skupščin, na katerih se je ugotavljalo, da se preganjanja Jugoslovčanov v Italiji tičejo vseh Slovanov. Zaradi zločina v Trstu so bili sprejeti najostrejši protesti, ki so se predložili zunanjemu ministrstvu.

Kralj je podpisal zakon o notarjih

Beograd, 10. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog g. ministra pravde predpisal in podpisal zakon o javnih beležnikih (notarjih). Glavne odredbe tega zakona se glase:

- Pogoji za postavitve javnih beležnikov.
1. da je javnega beležnika sme biti postavljen samo oni, ki dokaže:
 2. da je državljani kraljevine Jugoslavije;
 3. da je samostojen;
 4. da je izpolnil 30 leto svojega življenja;
 5. da je kot redni slušatelj absolvirval pravne študije in napravil skušnje na eni izmed pravnih fakultet kraljevine Jugoslavije;
 6. da je po končani pravni fakulteti in položiti izpitov bil v praksi pet let, od katerih najmanj dve leti pri kakem javnem beležniku in eno leto pri rednem sodišču, ostali dve leti pa pri javnih beležnikih pri rednem sodišču, odvetniku ali državnem pravobranilcu;
 6. da je napravil odvetniški ali sodnijski izpit;
 7. ako na mesto, ki se ima izpolniti, ne reflektira noben prosilec, ki bi imel izpolnjene vse zakonske pogoje, sme minister pravde izpregledati pod točko 5. § 6 navedeni pogoj d. e. lele prakse pri javnem beležniku, če prosilec izpolni v § 6 navedene ostale pogoje.

§ 8.

Za javne beležnike smejo biti, če izpolnijo pogoje iz § 6 točke 1 do 3, biti postavljeni:

1. državni pravobranitelj, predsedniki okrožnih sodišč, predsedniki in sodniki višjih sodišč, vrhovni in višji državni tožilci in njihovi namestniki ter redni profesorji prava na univerzah ne glede na to, koliko časa so služili na teh mestih in brez prakse, predpisane s tem zakonom, in profesorji prava tudi brez odvetniških odnosno sodnijskih izpitov;
2. sodniki sreskih okrožij in trgovskih sodišč, državni tožilci in njihovi namestniki, tajniki višjih sodišč s izvršenimi sodnimi izpiti ter načelniki, inspektorji in tajniki ministrstva pravde s sodnimi ali odvetniškimi izpiti in izredni profesorji prava na univerzah, če so na enem ali na več izmed teh položajev bili najmanj pet let, čeprav nimajo prakse, predpisane s tem zakonom, in izredni profesorji prava tudi brez odvetniških, odnosno sodnih izpitov, in
3. odvetniki, če so vršili advokaturu najmanj pet let.

Spomin ska prireditve 10. oktobra v Ljubljani

Ljubljana, 10. septembra. Danes so se drugič sestali številni zastopniki ljubljanskih društev na magistratu in določili podroben program za spominsko prireditev ob 10-letnici nesrečnega koroškega plebiscita.

Ce bo ugodno vreme, bodo združeni zbori zapeli ta dan pod večer na Kongresnem trgu več koroških pesmi in Adamičevo »Ti, ki si nas ustvaril« s fanfarami. Med točkami bo slavnostni govor. Ce bo vreme neugodno, bodo v dramu vpriporili koroško igro »Miklovo Zaloc«. — Slavnostno govornik bo župnik Meško.

V soboto 11. oktobra bo Radio priredil »Koroško uro« z govorom v srbohrvaščini, da bo mo tudi brate Srbe in Hrvate spomnil na nedoločene brate na Koroškem. Več izlozb bo prirejenih s koroškimi slikami, nošami itd. V šolah bodo predavanja o koroških Slovencih in koroški zemlji, ravno tako v vseh sokolskih društvih.

Za predsednika prireditve je bil izvoljen župan dr. Dinko Puc, v ožji sekciji odbor pa ga. Potočnikova, prof. dr. Erlich, prof. dr. Kušej, dr. Felacher, dr. Urbanc, g. Mahkota in g. Prelovec.

Za predavanja je odbor prosil g. dr. Oblaka in g. dr. Felacherja.

Število naših izseljencev pada

Zanimivi statistični podatki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu

Zagreb, 9. septembra.

Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo iz naše kraljevine junija t. l. v prekomorske dežele 171 oseb.

Skupno število izseljencev v razdobju od 1. januarja do konca junija 1930 znaša 7.896 oseb, to je za 1393 ali za 18% manj kot v istem razdobju lanskega leta.

Izselilo se je največ ljudi v juniju iz Savske banovine in sicer 243, iz Donavske pa 184, iz Primorske 113, Dravske 98, Vardarske 83, Zetske 34, Vrbaske 16, Drinske 7 in s teritorija mesta Beograda 2.

Po poklicu je bilo 363 oziroma 56% poljedelcev, 96 kvalificiranih in 101 nekvalificiranih delavcev, 86 pripadnikov svobodnih poklicev in 125 članov rodbin.

Največ jih je odšlo v Zedinjene države Amerike in to 262 oseb, večinoma ljudje, ki so prišli iz Amerike na daljši ali krajši obisk, pa se zdaj vračajo, dalje v Argentino 282, v Kanado 177, v Uruguay 68, v Avstralijo 13, v Brazilijo 11 itd. Z vnaprej plačano vozovnico (Prepaid Ticket) je odpotovalo 265 oseb.

Od 1. januarja do konca junija t. l. je odpotovalo v USA 1.720, lani v istem razdobju 1798, v Argentino 2.867, lani 3.115, v Kanado 2.167, lani 2.968, v Uruguay 634, lani 617, v Avstralijo 86, lani 90, v Brazilijo 196, lani 327 itd.

V glavnem je padlo število naših izseljencev v Kanado, Argentino, Brazilijo in USA. Vzrok temu leži v vedno manjših možnostih zaposlitve.

Vrnilo se je trajno ali na obisk iz prekomorskih držav meseca junija 1930 napram 789 v juniju lanskega leta. Skupno število vrnivših se od 1. januarja do konca junija se je dvignilo na 2.940 napram 2.741 v istem razdobju lanskega leta.

V evropske države je odšlo za delom tekot junija 840 oseb in sicer v Francijo 820 (s posredovanjem Societé générale d' immigration 685), v Belgijo 9, v Nemčijo 6, v Holandsko 4 in Luxemburg 1.

Od 1. januarja do konca junija t. l. je odšlo v evropske države 16.424 oseb in sicer v Francijo 7.814, v Nemčijo 3.086 (s posredovanjem Arbeiter Zentrale 2.114), v Belgijo 1.224, v Avstrijo 1.163, v Češkoslovaško 536, v evropsko Turčijo 461, v Rumunijo 452, v Madžarsko 325, v Italijo 294, v Holandsko 293, v Grčijo 250, v Švico 157, v Bolgarijo 57, Luxemburg 54 itd.

Beograjsko »Kolo srbskih sester« v spomin slovanskih žrtev

Beograd, 10. septembra. Na snočni seji odbora Kola srbskih sester se je predsednica ga. Grujić v zelo toplih besedah spomnila slovanskih žrtev, ki so padle te dni in naše smrt. Razložila je njihovo delo, ki mora ostati v trajnem spominu. Odbor je globoko ganjen soglasno sklenil, da vpiše vse dobrotvorne člane z vsoto 1000 Din za vsakega v istrski akademski klub.

Pirc po tretjem kolu tretji

Frankfurt, 10. septembra. d. Od prekinjenih partij so bile tri končane. Orbach se je udal Kashdanu, Przepiorka je zmagal nad Niemcovičem in Thomas je zmagal nad Orbachom.

V tretjem kolu je bila partija Slovenca Pirca z Amerikancem Kashdanom po ostem boju prekinjena. Pirc ima šanse za zmago. Mieses je zmagal nad Przepiorko. Partija Niemcovič - Orbach je bila prekinjena. Partija Sämisch - Ahues se je končala remis. Mannheim je zmagal nad Thomasom. Partija Colle-List je bila prekinjena.

Stanje po tretjem kolu: K-shdan 2 (1), Ahues 2, Pirc 1 in pol (1), Mieses 1 in pol, Colle, List, Niemcovič, Przepiorka in Thomas 1 (1), Mannheim in Sämisch 1 in Orbach (1).

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 10. septembra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Nobene bistvene izpremembe oblačnega in nestalnega vremena.

Poslavljačim se rudarjem na pot

Pred desetimi dnevi so prišli naši rojaki iz daljnje Westfalske k nam in to prvič v Jugoslavijo. Da so bili nad vse prijazno sprejeti od strani oblasti in prav posebno prisrčno pa od svojih staršev, bratov in sester, o tem ni govora. Tudi prejšnja leta so bili sprejemni prisrčni, bivanje v krogu svojih domačih prijetno, a vrnili pa so se z nado, da bodo mogoče še kdaj toliko srečni, da obiščejo svoje drage v domovini.

Usodna politika

Z nado so se vrnili, pravim, ker vere v vrnitev jim ni mogel dati nikdo, ker je bilo vse okupirano in zaposleno s strankarsko politiko, da bi se pa kaj pozitivnega ukrenilo za vrnitev naših ljudi, za udržitve njihove narodne zavesti, za podkrepitev vere v našo državo, pa ni bilo niti volje niti časa, ker glavno je bilo — politika.

Letos pa se je tudi tozadevno mnogo izpremenilo. Vse oblasti so šle našim rojakom v vsakem pogledu na roko in vso pozornost vprašanju naših rojakov na Westfalskem je zastavil tudi gospod ministrski predsednik general Peter Živković. Z vprašanjem Westfalcev je rešiti mnogo stvari, tako uživanje tam priznane pokojnine — v naši državi, pomagati našim rojakom za slučaj onemoglosti, smrti svojcev in brezposelnosti, za zaračunanje službenih let, odsluženih z zaposlitvijo v inozemstvu. Treba je skleniti tozadevno recipročno pogodbo, potem katere bo možno onemoglim in upokojenim uživati pokojnino v naši državi, na lastni zemlji v krogu svojih najdražjih. Naši rojaki se vračajo nazaj na Westfalsko v veri, da se bo podvzelo za olajšanje njihovega socialnega položaja kar je možno s strani naše države, zlasti še, ker jim je bilo to obljubljeno na najvišjem mestu.

Socialni položaj in narodnostno vprašanje

Z vprašanjem socialnega položaja pa je združeno tudi narodnostno vprašanje. Da so naši rojaki zvesti svoji domovini, o tem ni dvoma. Kdo bo hranil in si pritrgal od ust vsako težko prislužno paro zato, da bo posestil svoj rojstni kraj za par dni ali mogoče za par tednov, če mu to ne narekuje srce in veleva ljubezen do domovine. Iz rovov naše zemlje so odšli v tuje rove in tovarne, da preživijo sebe in svoje družine, da si služijo svoj vsakdanji kruh v tujini, da pomagajo svojim staršem na stara leta. Tam daleč dvigajo zaklade tujcu v korist in sebi v uteho, če pošljejo očetu ali materi par mark

ali jih od časa do časa obiščejo na njihovih domovih.

Ali ni to dovolj velika ljubezen do domovine, če žrtvuje naš rojak na škodo svojega zdravja vsak priboljšek, vsako razvedrilo samo zato, da se mu zjasni mirno lice med domačimi v svoji domovini?

Mnogo, res mnogo žrtvujejo za domovino, ali svojih otrok pa nikdar in pod nobenim pogojem ne smejo in ne smemo žrtvovati tujini. Ne smemo dopustiti asimilacije. Dovolj ima naša domovina prirodnih krasot, da bi mladina naših izseljencev ne mogla vzljubiti zemlji svojih očetov. Kdo bi mogel pozabiti na naše planine, bistrice potoke, vinorodne gorice, mirne doline in naše sinje morje? Otroci, ki ve, da je v teh krajih tekla zibelka matere ali očeta, si vtisne to v svoje srce in ne pozabi tega nikdar.

Otroci naj pridejo na oddih v domovino

Skrbeti je toraj treba, da se otroci naših izseljencev vsaj preko počitnic naselijo pri nas, bodisi, da taborijo na naših planinah, bodisi, da se jim oskrbijo razvedrila na našem morju, se skrbijo za primeren pouk in razvedrilo tudi v krogu sorodnikov in se jih na ta način pritegne in ohrani zveste domovini, kajti le takrat bo stisnjeno »v en sam utrip srca«, kakor pravi Cankar: »vse — mati, domovina, Bog!«

Ne pozabite domovine

Ob priliki slovesa si krepko stisnimo bratske roke s trdno vero v srce, da bo prihodnje leto že mnogo boljše v tem pogledu, posebno še, če bodo tudi oni, ki odhajajo, storili iz svoje strani vse, da bodo svoje sinove in hčere ohranili zveste svoji domovini. Naj ne pozabi nihče od odhajajočih podvzigi svoje otroke v ljubezni do domovine in kralja, ki je posvetil ves trud, vso silo in vse svoje vladarske zmognosti udržitvi in napredku domovine.

Predočite svojim otrokom zgodovinski dan 6. septembra, razložite jim, da je ta dan najpomembnejši v veliki dobi, ki jo živi Jugoslavija. Ločiti se od svetinj — pukovskih zastav — pod katerimi so se vršili krvavi boji za obrambo in pod katerimi so se vršili najsmelejši pohodi naše hrabre vojske za rešitev domovine izpod tujega jarma. Dopoveste jim, da ta dan prejme naša vojska iz kraljevih rok nove jugoslovanske zastave, ki naj otmeye robstva tudi ostale Jugoslovane in zabriše sledove plemenskih razlik in mržnje med brati ter vodijo k združitvi in svetlejši bodočnosti vse Jugoslovane v blagor kralja in domovine.

sko jezero in Gosposvetsko polje. Več kakor vsi govori in vsi spiš o Koroški, ki se bodo kmalu vrstili po naši domovini, bi zalegal en sam izlet na Peco. Za Mariborčane in Celjane do Prevalj v vlakom — od tam z avtom (4 Din za planince in dijake) do Mežice, ki je tudi sama po sebi zanimiva, iz Mežice 4 ure do mične kočice na Peci, tam prenočiš in imaš drugi dan časa dovolj za izlet na Peco in za povratek v Mežico in domov. Ali naj bo Peca tudi grob slovenski Koroški? »Ne, nikdar, nikoli,« boš prisegel, ko boš stopal zamišljen raz kralj Matjažovo goro... Janko Gačnik.

Izjava trboveljskega podžupana

Z ozirom na »Pojasnilo Udruženja vojnih invalidov v Trbovljah« v »Jugoslovanu« št. 81. z dne 5. septembra t. l. nas prosi podžupan g. Sitar Ignac, da objavimo sledeče njegovo pojasnilo:

»Udruženje vojnih invalidov v Trbovljah« trdi v svojem pojasnilu, da je na podlagi odloka sreskega načelstva v Laškem poslalo dva svoja pooblaščenca po denar, ki da je bil na občini deponiran kot preostanek neuspele akcije Konzorcija za zgradbo invalidskega doma v Trbovljah in da ta denar niso hotel izročiti Udruženju, pač pa sem ga kasneje izročil Konzorciju. K tej trditvi pripominjam, da svoječasno ni bil deponiran na občini denar, pač pa na hranilna knjižica, glaseča se na približno 18.000 Din, dočim je bil denar naložen v hranilnici. To knjižico sem izročil funkcionarjem Konzorcija po nalogu sreskega načelstva, ker se je tudi vložna knjižica glasila na ime Konzorcija za zgradbo invalidskega doma, ne pa na ime Udruženja vojnih invalidov. Jaz sam sem bil trdno uverjen, da bo akcija uspela, saj sem sam prizadel, ker imam tudi nekaj srečk. — Toliko v pojasnilo javnosti, da se ne bo mislilo, da sem iz lastnega nagiba odklonil izročitev hranilne knjižice UVI, ali jo iz kateregakoli vzroka izročil Konzorciju. — Z odličnim spoštovanjem Sitar Ignac, podžupan.

Junak noža

Marenberg, 10. septembra.

V nedeljo zvečer je popivala v gostilni g. Hladeja p. d. Pogorevca v Spodnji Vižinji štiri-persna detelja, ki se je pri močnem vinu nekaj časa prav dobro zabavala, ko pa jim je vino zlezlo v glave, je sledil neizogiben prepir. Kmalu so se za silo pomirili ter odšli domov.

Komaj dobrih sto metrov od gostilne pa so jih vinski duhovi zopet razburili, da so se spoprijeli. Kot posebno izvežban v takih stvareh se je izkazal 26-letni delavec Korže Anton, pristojen v občino Brezno, ki je svoje pivske bratce pometal na tla, nato pa je izvelke svoj žepni nož ter vsem trem prizadejal težke poškodbe

po vsem telesu. Hlapec Okrogelnik Franc je dobil približno 18 cm dolgo in globoko zevajico rano na roki. Delavec Ferik Simon in posestniški sin Mört Ivan pa težke poškodbe na glavi. Na cesti, kjer se je vršil divjaški pretep, je bilo vse krvavo.

Vsi trije so takoj javili zadevo orožništvu, ki je storilca kmalu nato prijel, nič hudega slutečega, že spečega v postelji. Ranjenci so pa morali iskati zdravniško pomoč. Rane, ki so jih dobili, so vse težjega značaja, zato jih je zdravnik g. Hönnigmann poslal z avtotaksijem v slovenjegraško bolnico. Orožniki pridno preiskujejo, kako je prišlo do tega žalostnega dejanja v drugače mirnem Marenbergu, kjer so pretepi, posebno pa še z nožem, precej redki. Zadnje besedo pa bo imelo sodišče, ki bo junaku odmerilo zaslužno plačilo, da si bo zapomnil za vselej.

Divji prašiči v okolici Poljčan

Poljčane, 9. septembra.

Že ob času, ko so nosili na Boč gradivo za stolp, so se širile po Poljčanah in okolici alarmantne vesti, da so se opažali v naših gozdovih sledovi divjih svinj. Nekateri so celo zatrjevali, da so jih videli. Vendar je kmalu nato ta govorica utihnila, dokler se niso pred dnevi pojavili resnično v pravi živi podobli. Videli so jih v raznih krajih naše okolice in ne vedno v enakem številu. Najprej so se pojavili v Studenicah, kjer so se v neki mlaki kopali in pili vodo. Zato se sklepa povsem pravilno, da so prišli v naše gozdove preko Donačke gore in sosednih makolskih gozdov. Za tem so se pojavili v Zalonceh, v gozdu tik Poljčan, kjer jih je opazil neki delavec, nabirajoč po gozdu go-be. Bilo jih je okrog osem. Dalje jih je opazil tudi neki pastir, ki je pasel na Hartnerjevem travniku v Beli pri Poljčanah živino. Prišli so pit vodo. Seveda se je tudi prestrašil teh črnih pošasti. Mnogo škode so napravili divji prašiči kmetoma Pavlovu in Debelaku. Pomandrali in porušili so jim cele njive koruze in krompirja.

Gre za kakih 12 članov broječo prašičjo družino. Da preženejo to nadlego, ki razburja že nekaj dni prebivalstvo, se je odpravila na lov nanje v nedeljo večja skupina lovcev. Že so jim bili na sledu, pa jih je hud nalič, ki je divjal celo noč od nedelje na ponedeljek, prisilil, da so lov odložili. Orožništvo je zadevo javilo sreskemu načelstvu, ki je odredilo, da preskrbe pristojne občine v ta namen dovolj potrebnih gonjačev. Tako je upati, da bo divjačina prišla lovcem v najkrajšem času v roke.

Zanimivosti iz ljubljanske policijske kronike

Hud konkurent

Na Mali šmaren je bil na Rakovniku pri Ljubljani velik cerkven šoh. Salezijanci so priredili lepe cerkvene slovesnosti in zvečer je bila vsa cerkev zunaj iluminirana. Na Rakovniku se je na praznik zbrala ogromna množica pobožnega ljudstva iz mesta in okolice, tudi mnogo mladine je bilo.

Sladoledarji so že dopoldne pohiteli s svojimi belimi vozički na Rakovnik, ker so računali, da bo tam prav dobra kupčija s sladoledom.

Nejevoljno je gledal sloki Tone svojega konkurenta, nekega muslimana. Jeza ga je pograbila. Stopil je k svojemu konkurentu ter mu voziček s sladoledom vred prevrnil. Musliman je utrpel okoli 400 Din škode.

Sloki in podjetni Tone pa je stražniku flegmatično izjavil:

»Priznam! Prevrnil sem, ker ni bil musliman upravičen tam prodajati sladoleda ter je meni odjedal dober zaslužek.«

Poskušen samomor v zaporu

Nenavaden poskus samomora se je v tork dopoldne primeril v ljubljanskih policijskih zaporih. Mladi, 16-letni knjigoveški vajenec VI. P., doma tam iz okolice Kranja, je potepinec. Odgonskim potom so ga pripeljali iz Zagreba v Ljubljano. Presedel je tudi že male kazni. Morali bi ga odpraviti v domačo občino. Začasno so ga priprli v policijskem zaporu. Okoli 11. je paznik zapazil, da leži P. v samotni celici nezavesten na tleh. Hitro je poklical ostale paznike, ki so nezvestnega dečka z umetnim dihanjem spravili zopet k življenju. Deček si je suknjič močno zadržnil okoli vratu ter se z obema rokama tako dolgo tiščal, da je omedlel in se nezavesten zgrudil na tla. Bil je že črn v obraz. Zdravnik je odredil, da so dečka dali v skupne zapore.

Razne tatvine

V Soteski št. 6 stanujoča delavka Marija Mlakar je včeraj prijavila policiji, da ji je neznan tat v tork dopoldne za časa njene odsotnosti iz zaklenjene sobe odnesel moško obleko njenega sina, vredno 800 Din in 100 Din vredno moško srajco, ki je bila namočena v čerbu. Tat se je v njeno prilično stanovanje splazil skozi nekoliko priprto okno. O tatu ni nobenega sledu.

Na Glincah IX./9 stanujoči posestnik Anton Boc je policiji prijavil, da mu je neznan poljski tat pokradel z njegove njive v Logu 400 kg pese, vredne 400 Din. Tatvine je osumljen neki možakar, ki redi 3 prašiče, a sam nima polja. Tat je nosil peso s tuje njive že več tednov.

Nesreče in nezgode

Nesreča v zavodu za onemogle

V mestnem zavodu za onemogle v Japljevi ulici št. 2 je v tork dopoldne znažila hodnik 64-letna mestna uboga Ana Sedmakova. Nesreča je hotela, da je spodrsnila ter si je zlomila levo roko v zapestju. V zavodu samem so ji nudili prvo pomoč, toda včeraj dopoldne je prišla sama v bolnico, da poišče tam zdravniško pomoč.

Težka nesreča na parni žagi

Milanov vrh, ki leži med Prezidom in Čabrom, je znan center lesne industrije, kajti tam je bilo že pred vojno zgrajeno v velikem obsegu tovarniško podjetje, ki je eksploatiralo gozdove madjarskega grofa Ghizyja. Na Milanovem vrhu ima sedaj parno žago lesna industrija Aleksander Vilhar iz Prezida. Pri tem podjetju je bil zaposlen Prezidanec 24-letni delavec Jože Ožbolt, ki je v tork dopoldne bil zaposlen pri cirkulariki. Ožbolt je hotel sneti jermenje, toda nesreča je hotela, da ga je jermenje prijelo ter mu je popolnoma zmečkalo desno roko. Težke poškodbe je dobil tudi na glavi in okoli vratu. Ožbolt se je nahajal v prav kritičnem polččaju, iz katerega so ga rešili ostali delavci. Včeraj popoldne je bil prepeljan s popoldanskim rakovškim potniškim vlakom v ljubljansko javno bolnico. Njegovo stanje je zelo kritično.

Nova nesreča na Ježici

Ježica, 10. septembra.

Marljivega mizarskega mojstra in posestnika Frana Steflja je v času desetih dni zadela dvojna nesreča. Pretetkli teden mu je pogorel hlev, na katerem je bila shranjena vsa zaloga letošnje krme in drugih pridelkov. Požar mu je povzročil precejšnjo škodo. Takrat se je gasilec posrečilo omejiti požar na sam hlev in so tudi v toliko obvarovali hlev, da je zidovje začasno ostalo primerno nepoškodovano.

Današnji hud nalič, ki je nastal nad Ljubljano in okolico okoli poldneva, je povzročil, da se je strop razrhljal in da se je začel počasi vsedati. Okoli 1. popoldne se je strop udrl na hlev, v katerem je posestnik Stefler imel lepega konja in eno kravo. Strop se je popolnoma sesul na konja, ki ga je težko poškodoval, tako da je bil konj, vreden 3000 Din, povsem poškodovan ter ga je moral posestnik za bagatelo prodati konjskemu mesarju v Ljubljano. Kravi je bil odbit samo en rog. Sreča v nesreči je hotela, da ni postala žrtev posestnikova žena Ivana, ki je hotela v prav tistem trenutku nakrmiti živino. Današnji nalič v okolici drugače ni napravil nobene škode.

Prosveta

Betetto nas zapušča

Te dni nas zapušča za dobo enega leta mojster naših pevcev, Julij Betetto. Dobil je angažma v monakovski operi, nam ostane nena-domestljiv. Ne bomo pozabili njegovega richmondskega in šentflorjanskega župana, Ramfisa, Trefa, Plumketa, Henrika, cerkovnika v Toski, Kreona in mnogih drugih vzornih kreacij ter njegovih koncertnih nastopov. Vzgojil je tudi mnogo svojih kolegov-solistov, med njimi gospo Adlešičevo, gdč. Španovo, gg. Janka, Marčeca, Marijana Rusa in druge. Težko ga bomo pogrešali, veselimo se njegovih gostovanj in mu želimo v tujini mnogo uspeha, ki bo v čast tudi nam.

In — da bi ga čez leto dni zopet pozdravili kot aktivnega člana naše opere. S. Ostere.

Slovenski kritiki

V Pragi bo v kratkem kongres »Confederation internationale de la critique dramatique, musicale, litteraire et cinematographique«. G. Bartoš, kritik »Prager Presse«, je pisal v Zagreb g. dr. Široli, da je za kongres priglasenih že nad 30 članov iz vseh držav, samo iz Jugoslavije še nobeden. G. dr. Široli me pismeno naproša, da sporočim to zainteresiranim. Hrvati se mislijo kongresa udeležiti in se v smislu sklepov, ki bodo sprejeti na kongresu, organizirati ter se učlaniti pri mednarodni konfederaciji. Kar se tiče glasbenih kritikarjev vseh naših listov in revij, predlagam za danes v četrtek 11. t. m. ob 20. uri sestanek pri »Slonu«, da se zgovorimo. S. V.

Radio

Ljubljana, četrtek, 11. septembra: 12:30 Plošče. 13:00 Čas, borza, plošče. 13:30 Dnevne vesti. 18:30 Koncert radio orkestra Oscheit, Suita campestre. 20:00 Slovenske narodne pesmi poje Franc Deržaj. 21:00 Prensos iz Bleda (Erich Herse). 22:00 Časovna napoved in poročila. 22:15 Koncert radio orkestra. 23:00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 11. septembra: 12:20 Nasveti za kuhinjo. 12:30 Plošče. 13:30 Dnevne vesti. 20:15 Kulturne in društ. vesti. 20:30 Jugoslovanski večer. 20:30 Instrumentalni koncert iz Zagreba. Sodelujeta gg. prof. Simon Zamola (klarinet) in Rihard Šimaček (klavir). 21:20 Prensos iz Beograda. 22:10 Prensos iz Ljubljane. 22:55 Dnevne vesti in vreme.

Beograd, četrtek, 11. septembra: 10:30 Plošče. 12:30 Opoldanski koncert radio orkestra. 13:30 Dnevne vesti. 17:05 Predavanje. 17:30 Popoldanski koncert radio jazz orkestra. 19:30 Higi-jena v antiki, predavanje. 20:30 Jugoslovanski večer. 20:30 Prensos iz Zagreba. 21:20 Prensos iz Beograda: Koncert radio kvarteta s sodelovanjem koncertnega peveca g. Mitrovič-Šabalija.

Advokata dr. Hacin Josip in dr. Sajovic Josip
sta preselila
 svojo pisarno iz Kolodvorske ulice št. 8
v I. nadstropje poslopja Prve Hrv. Štedionice
 na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovne ulice
 (vhod iz Beethovne ulice)

Dnevne vesti

— Kraljica Marija na Bledu. Nj. Vel. kraljica Marija z Nj. Vsa, prestolonaslednikom Petrom je včeraj dopoldne prispela zopet na Bled iz Beograda. Kraljica ostane na Bledu še več tednov, če bo lepo jesensko vreme. Dvorni vlak je iz Zagreba do Lese spremljal direktor ljubljanske drž. direkcije dr. Borko.

— Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani je razposlal svojim rednim članom brezplačne brošure »Rdeči križ« a propagandnim listkom in položnico. Člani, ki za leto 1930 članarino še niso plačali, naj plačajo po priloženi položnici. Vse članke pa vlijudno prosimo, da pridobi vsak vsaj še tri nove članke, pošlje članarino in napiše na drugi strani položnice točne naslove novih članov. Letna naročnina je 30 Din, položnica ima št. 11104. Vse informacije daje predsednik dr. Fetič, Dalmatinova ul. 7 in tajnik Malnarič, Wolfova ul. (Oražev dom).

— »Službeni list kraljevske banke uprave Dravske banovine« št. 24. z dne 10. septembra t. l. ima dve prilogi, in sicer: Abecedno kazalo »Uradnega lista«, I. letnik (1. stvarno, 2. osebno kazalo) in Abecedno kazalo važnejših razlogov in objav k I. letniku »Uradnega lista«.

— A. Črnič, Petdelna računica za osnovne šole, Lin II. del (ločena kakor doslej). Banovinska založba šolskih knjig in učil v Ljubljani pripravlja novo izdajo gornjih dveh knjig, po katerih je bilo že delj časa stalno povpraševanje. Knjigi, prilagojeni novemu učnemu načrtu, je pregledal že tudi Glavni prosvetni svet; nista pa odobreni kot učni knjigi, ker se po učnem načrtu v I. in II. razredu osnovnih šol ne sme razen čitanke rabiti nebena druga knjiga pri pouku v šoli. Prav dobro pa bosta Računici služili učencem kot pomožni knjigi doma. Praksa je pokazala, da sta knjigi brez-pogojno potrebni; zato se je Založba odločila za novo izdajo. Knjigi se tiskata v tiskarni Merkur. Obe knjigi bosta na razpolago oktobra meseca t. l. založnica pa sprejema naročila že sedaj.

— Razpis dveh mest pomožnih zdravnikov. Kraljevska banka uprava Dravske banovine razpisuje v zdravilišču na Golniku dve mesti pomožnih zdravnikov. Namestitev je pogodbeno s obojestranskim opovednim rokom enega meseca. Poleg popolne proste oskrbe v zavodu (za eno osebo) to je hrana, stanovanje s kurjavo in razsvetljavo in pranje perila, se priznava še mesečni honorar 1500 Din. Pravilno kolokovane prošnje, opremljene po čl. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih držav. uslužbenicah, naj se vložijo pri splošnem oddelku kraljevske banke uprave Dravske banovine najdalje do 30. septembra 1930.

— Dograditev tehnične fakultete v Beogradu. 15. septembra 1930. bo v računskem-ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje odfetna licitacija za zaključna dela v novi zgradbi tehnične fakultete v Beogradu. Predračunska vsota znaša Din 7.890.338-68. Upoštevale pa se bodo samo ponudbe izpod 6.945.510-41 Din kot najnižje ponujene cene prve licitacije. Kavcija je za domačine 442.000, za tujce 884.000 Din. Načrti, predračumi, pogoji se dobe v računskem-ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje.

— Izšla je nova številka »Romana«, tednika za vse. Dobi se v vseh trafikah po 2 Din. — Naroča se pri upravi Ljubljana, Breg 10. Četrtno Din 20.—

— Obiščite v septembru zdravilišče Rogaška Slatina vsi, ki ste ozdravljeni in odnora potrebni. Posezonski popusti in največje ugodnosti!

— Zobni atelje Ivan Radovan, Selenburgova ul. 4, ostane do 27. septembra zaprt. 405

— Za društvo slepcev v Ljubljani je darovala gđ. Berta Zejn, učiteljica, Gornja Lendava Din 50.— v počastitev in spomin ubogih njenih sorojakov, padlih v soboto v Trstu. Denar hrani uprava.

— Zobni atelje Franjo Radovan, nasproti velesejma, je zopet redno odprt.

— Prodala zadnje njivo, kupila samokres in ustrelila ljubico moža. 10. maja je pri Kruševu neka Dragoslava iz ljubosumnosti ustrelila ljubico svojega moža. Te dni je stala pred sodnikom in izpovedala svoje trpljenje v zakonu. Mož ji je napravil vse premoženje in jo varal. Ko je imela samo še eno njivo, in jo je mož hotel vzeti, jo je žena prodala, si kupila samokres in ustrelila moža ljubico. Obsojili so jo na 15-letno robijo.

— Ni vedel, da krade. Te dni so imeli beograjski sodnik opravka s poš. pripravnikom Aleksandrom Živkovićem, ki je na pošti kradel pakete in denarna pisma. Pred sodniki se je izgovarjal, da je delno obremenjen in da ne ve, da je kradel. Sodniki mu tega seveda niso verjeli in ga obsodili na 10 mesecev ječe.

— Drzen roparski napad. Te dni so neznani roparji izvršili drzen roparski napad v Zupanovcu. Napadli so in oropali bogatega seljaka Svetozara Stevanovića. Odnegli so mu nad 30 tisoč Din v gotovini, 20 napoleondorov, 300 Din v srebru, več zlatnine in hranilno knjižico za

60.000 Din ter za 15.000 Din vrednostnih papirjev. Okoli 20. ure so trije roparji vdrli v njegovo hišo, zvezali njega, hčerko in sinah ter oplenihi blagajno.

— Strašen zločin v Banatu. Gjorgje Gatoljanec in njegov zet Panto Kornaresen sta šla na seaj v Debeljačo. Tam sta precej prodala in izkupila okoli 10 tisoč Din ter se vrnili proti domu. Kasno ponoči sta pa konja prišla z vozom sama pred dvmačo hišo. Ker vrata niso bila odprta, sta konja tavalja po vasi, dokler ju ni ustavil neki seljak. Ko je pogledal v voz, je opazil v njem dve s krvjo oblitih trupli. Bila sta Gatoljanec in Kornaresen. Kornaresen je bil ustreljen, njegov zet pa zaklan. Obe žrtvi sta bili tudi oropani.

— Zagoneten samomor. V Subotici se je obeh sil v svojem stanovanju 70-letni Vojnić Hajduk, ki je bil poznan in priljubljen človek. Nihče ne ve, kaj je starca gnalo v smrt.

— Dete v vodnjaku. V Splitu je nepredvidnost in lahkomišelnost staršev zahtevala mlado žrtev. Peter Koludrović je šel gledat, kako igrajo tenis, njegova žena pa v kuhinjo kuhat večerjo. Otroka, 4-letno hčerko, sta pa pustila samega. Dete se je prikobacalo do vodnjaka in padlo v vodo ter se utopilo.

— Obilen plen vlomilec. V Splitu se je splazil v stanovanje Petra Bogdanovića neznan vlomilec in odnesel iz omare zlatnine in srebrnine za 14 tisoč Din.

— Velikanska mravljišča. Posestvo Klenovnik pri Ivanu ima ogromne komplekse borovih in jelovih gozdov, v katerem so se nastanili mravljinici — hribarji. Že desetletja si grade velikanska mravljišča, visoka do 2 metra in široka do 5 metrov.

— Prodala je možovo pohištvo in pobegnila. Mlada žena nekega starega obrtnika v Zagrebu se je te dni odločila, da pobegne s svojim ljubimcem. Ker ni imela denarja, je prodala vse možovo hišno opravo za 2000 Din nekemu starinarju. Ko se je mož pred večer vrnil z dela, je našel svoje stanovanje prazno. Žena mu je pobegnila s hčerko.

— Razbojnik svezali čuvarja in oropali mlin. Pri Osijeku so neznani roparji ponoči vdrli v parni mlin Merkur in svezali čuvarja Vajdo. Nato so vlomili v pisarno; v predalčku so našli 400 Din, katere so vzeli. Nato so načeli veliko blagajno. Neki mimoidoči jih je pa opazil in tekel po orožnike. Roparji so slutili nevarnost in so pobegnili, preden so orožniki prišli in razvezali čuvarja.

— Vreme. Včeraj je bilo v Dravski banovini deževno in oblačno vreme. Barometersko stanje v državi je splošno variralo med 760-9 (Kumbor) in 763-8 (Skoplje). Barometer je včeraj kazal: Ljubljana 761-7, Maribor 760-9, Zagreb 761-2, Beograd 762-7, Skoplje 763-8, Sarajevo 763-6, Split 761-7, Rab 761-5. Temperatura se je v državi gibala med 13 C (Sarajevo) in 23 (Rab). Termometer je včeraj ob 7. kazal: Ljubljana 15, Maribor 16, Zagreb 16, Beograd 18, Skoplje 17, Sarajevo 18, Split 22 in Rab 23. Oblačnost je znašala v državi od 0 do 10, v Ljubljani 10 in v Mariboru 9. Relativna vlaga od 65 do 90 odstotkov. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 20-4 C, najnižja 14-7 C.

Ljubljana

Četrtek, 11. septembra 1930, Prot. in Hija-cint. Pravoslavni: 29. avgusta, Slaven.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Sv. Jakoba trgu.

*

■ Dodatek k svečanemu sprejemu zastave 40. pešpolka. Svoje včerajšnje poročilo o svečanem sprejemu zastave 40. pešpolka Triglav-skega dopolnjujemo še v toliko, da so se svečanega sprejema udeležili tudi zastopniki di-rekcije državnih železnic v Ljubljani. Udeležilo se je sprejema osobe direkcije državnih železnic in njenih ljubljanskih edinic polnošte-vilno s pomočnikom direkcije inž. Maksom Kličičem na čelu. Direktor g. dr. Borko se sprejema ni mogel udeležiti, ker je bil službeno odsoten zaradi spremljanja dvornega vlaka na Lesce. Sprejema so se dalje udeležili za uni-verzo Nj. Vel. kralja rektor dr. Milan Vidmar in prorektor dr. Lukman, za ljubljanski Aero-klub pa obč. svet. g. Drago Hribar in dr. Rapč. Udeležili so se sprejema zastopniki še mnogih drugih važnih prosvetnih in kulturnih korporacij, katerih imena pač ni mogoče v vseh podrob-nostih navajati.

■ Naval na javno bolnico v Ljubljani. Že do-stikrat smo poročali, kako je ogromen naval na ljubljansko javno bolnico. Do včeraj zvečer je bilo v bolnici sprejetih 13.150 bolnikov. Ve-lik procent bolnikov tvorijo ponesrečenci, dalje bolniki, bolehaajoči na slepihu in kilii. Vseka-ko je treba, da se javna bolnica na primernem mestu razširi in zgradi za gotove bolezni mo-derni paviljoni.

■ G. Rude Trošt iz Amerike vabi vse svoje nekdane srednješolske tovariše in prijatelje na prijateljski sestanek za 20. t. m. zvečer v ho-telu »Tivolice« v Ljubljani. To bi bla obenem 20-letnica mature ljubljanskih srednjih šol. — Tovariši z dežele so seveda še posebno dobro-došli!

■ Bukova drva (m³ 140 Din) in trboveljski premog pri tt. »Kurivo«, Dunajska cesta št. 33 (Balkan), telefon 34-34. —199

■ Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in ar-hitektov — sekcija Ljubljana priredi za svoje člane in njih goste skupen obisk lovske in šu-marske razstave pod strokovnim vodstvom. — Sestanek udeležencev v soboto, dne 13. t. m. ob 15. uri popoldne pred glavnim vhom na veleseljmišče.

■ Samaritanska četa Krajevnega odbora Rde-čega križa v Ljubljani priredi dne 14. t. m. izlet v Kamniško Bistrico. Odhod z glavnega kolo-dvora ob 5-40. uri. Člani in članice se tem po-tom vabite k skupnemu izletu.

■ Moški zbor Glasbene Matice ima redno vajo izjemoma v petek 12. t. m. mesto v če-trtek ob 20. uri. V četrtek 11. t. m. vsi člani (samo moški) na glavnim kolodvor ob tričetrt na 19. uro. — Odbor.

■ Pevske zbornice Hubadove župe prosi župna uprava, da ji takoj sporoče, ali nameravajo so-delovati na jesenskem župnem koncertu in ka-tere skladbe žele izvajati. Radi kratkega ter-mina odpade izvajanje E. Adamičevih skladb »Oče naš« in »Zabučale gore« v skupnem na-stopu. — Uprava Hubadove župe.

■ Pevski zbor Glasbene Matice ima redne vaje ob torkih in četrčkih — za moški zbor ob enčetrt na 19. — moški zbor ob 20. uri. Novi člani se sprejemajo ob navedenih urah samo še ta teden. — Odbor.

■ Vpisovanje v plesno šolo T. K. D. Atene se vrši danes v četrtek od 17. do 19. ure v beli dvorani Uniona. Vabimo vse, od najmlajših do najstarejših.

■ Močan naliiv nad mestom in okolico. Vče-raj okoli poldnega so se pripodili od severo-zapadne strani zelo črni oblaki, ki so kmalu zagnili ves horicont. Nastal je močan naliiv, ki je trajal nad eno uro ter je v okolici povzročil, da so bili mnogi travniki pod vodo. Nato je okoli 13-30 prenehala deževati, a ob 14. se je znova vsula močna ploha. Vremenska napoved pravi, da bodo v drugi polovici septembra močnejši nalivi.

■ Beg od doma. Od svoje, na Poljanski ce-sti št. 19 stanujučematere Marije Gestrin je že 4. t. m. pobegnila 12-letna dijakinja Ivanka Gestrin. Deklica je precej velike postave, ob-lečena v modro obleko in obuta v črne, laka-ste čevlje. Doslej se Ivanka še ni povrnila k materi. Kaj je vzrok, da je mlada dijakinja po-begnila od doma, ni znano.

■ Še o vlovu v prodajalno The Rex. Kratko smo že poročali, da je bilo v soboto med opol-danskim odmorom vlovljeno v prodajalno The Rex ob Simon Gregorčičevi ulici. Vlomilec je iz blagajne odnesel 1928-50 Din gotovine. Vlo-ma je osumljen neki moški, star 30 let, visoke postave in zagorelega obraza.

■ Iz policijske kronike. V torek je bil are-tiran star berač, ki je nadlegoval pasante kar na cesti in hodil od prodajalne do prodajalne. Policijski upravi so bile včeraj prijavljene tat-vine: obleke, kolesa in poljedelskih pridelkov, večja goljutija na škodo Karla Prusnika za 1800 Din in dva zakonca zaradi izgreda v go-stilni in telesne poškodbe, dalje je bila pri-javljena poškodba tuje lastnine, prestopok obrt-ne reda, poskus samomora, prekršek avto-predpisov in 3 prekrški cestnopolicijskega reda. Prijavljeni so bili tudi 3 ponočnjaki zaradi ka-ljenja nočnega miru.

■ Tatvina kolesa. Neznani kolesarski tat je izvršil prav premeteno tatvino. Na prav slabem kolesu se je tat pripeljal pred hišo št. 19 v Mencingerjevi ulici ter zagledal pred hišo bo-ljše kolo. Svoje kolo je prislonil k steni, boljše pa je zasedel in oddiral dalje. Kolo je bilo last zidarskega pomočnika Franca Markiča, vred-no 1000 Din, znamke »Adler«, kolo, ki ga je pustil na mestu, ni vredno niti 100 Din.

Maribor

m Odlikovanja rezervnih častnikov. O priliki vojaških proslav 6. t. m. v Beogradu so bili odlikovani z redom jugoslovanske krone slede-či naši učitelji, rezervni častniki: kapetani Ciril Hočevar v Murski Soboti, Franjo Haberman in I. Pire iz Maribora, J. Kogelnik iz Črne in A. Kristan iz Slov. Bistrice; poročniki I. Krist iz Sv. Barbare, Fr. Stuhec iz Sv. Lenarta in Fr. Erzenjak iz Zavrča ter podporočnika Er-nest Vranc iz Studencev pri Mariboru in I. Petrun iz Maribora. Čestitamo!

m Udruženje rezervnih častnikov in bojev-nikov, podobor v Mariboru bo imelo letos svojo krstno slavo v ponedeljek 15. t. m. ob 10.30 na Trgu svobode. Vabljeni so vsi rodo-ljubi.

m Onesnaženje mestnega parka. Naš mestni park je postal v zadnjem času odlagališče za razne smeti, umazano in neuporabno perilo itd. Bil bi že skrajni čas, da bi se nekaj ukre-nilo proti tej nesnagi.

m Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Franjo Muršič in Magdalena Neu-bauer; Emerih Zavrnik in Kristina Lešnik; Gustav Kramer in Gabriela Sirko; Franc Ko-nič in Režika Schweighofer; Ignac Černič in Režika Solar; Karel Kautzner in Marija Schuntner ter Josip Vidovič in Anica Egger. Bilo srečno!

m Borza dela rabi: 3 mlinarje, 1 kovača, 3 zidarje, 2 mesarje, 3 kosce, 1 krova, 1 ko-larja, 2 čevljarska pomočnika, 3 pleskarje, 3 elektromonterje, 1 žagarja, 1 steklarskega po-močnika, 13 hlapcev, 17 kuharic, 30 služkinj, 3 sobarice, 1 varuško, 3 vzgojiteljice, 1 bolni-čarko, 1 kuharico k orožnikom, 1 kuharico za dijaško kuhinjo, 1 plačilno natakario, 1 nataka-rico, 1 servirarko, 5 šivilj za perilo, 1 štepari-co, 3 pomožne delavke, 1 hotelsko sobarico, 15 dekel in 3 šiviljske vajenke.

m Zanimivo predavanje. V ponedeljek zve-čer je v dvorani Prosvetne zveze v Zadržni gospodarski banki na Aleksandrovi cesti pre-daval holandski senator Serrarens o katoliški delavski strokovni internacionali, ki šteje da-nes preko 2.000.000 članov. Predavanju so med drugimi prisostvovali tudi pomožni škof gosp. dr. Tomažič, ravnatelj bogoslovja g. dr. Cuka-la, zastopnik Delavske zbornice g. Marinčič in zastopnik mariborske ekspoziture g. Čeh.

m Konjske dirke, ki jih prireja kasaško dru-štvo dne 13. in 14. septembra na dirkališču na Teznu, bodo letos posebno zanimive. Nad 40 prijav je došlo iz raznih krajev, najštevilnejše pa so zastopani ljutomerski konjerejci, kojih konjereja se od leta do leta izboljšava. Domači konji bodo imeli težko borbo z izomenci, ki imajo sledeče rekorde: Feminist 1.25, Anfänge-rin 1.25, Konkurrent 1.26, Jon 1.29. Opozarja-mo dalje na prvorazredni material triletnikov, ki so že v spomladanski dirki pokazali, da bo izmed njih več veličin. Na dirkališču na Tez-nu in na Turnišču trenirajo nove dvovprege, tako da bo dvovprežna vožnja oba dneva zani-miva ne le po številu vpreg na cilju, marveč tudi po doseženih uspehih. Naša edina kobilarna v dravski banovini g. R. Lippita pošlje letos na dirko večje število svojih najboljših. Kobilarna ima svetovno ime, saj njeni produkti startajo zlasti na Dunaju z največjimi uspehi. Dirke se prične oba dneva točno ob pol 15. uri in bo izpred Velike kavarne vozil mestni avto-bus na dirkališče.

m Člani tukajšnjega Narodnega gledališča dostujejo dne 14. t. m. v Vojniku s komedijo »Ognjenik«, v nedeljo 24. t. m. pa z isto igro v Račah pri Mariboru.

m Desolatne zdravstvene razmere v obmej-nih občinah. Iz občin okrog Sv. Jurija ob Pes-nici nam poročajo o žalostnem stanju ondotnih zdravstvenih razmer valed pomanjkanja zdra-vnikov. V tem okolišču razsaja že več časa oslovski kašelj, na katerem je več otrok celo že umrlo. Zeleti bi bilo, da bi se za te obmej-ne občine čimprej določil zdravnik.

m Na tukajšnji obrtni nadaljevalni šoli začne redni pouk v nedeljo, dne 5. oktobra t. l. ob 8. uri v jutro. Vajenci in vajenke, ki so vpisani v šolo, naj pridejo po svoje pridelilne listke na mestni magistrat od 29. septembra do 4. ok-tobra t. l., vsak dan od 10.—12. ure. Zaklju-ček vpisovanja je dne 14. septembra t. l. Kdor dotlej iz lastne krivde ne bo vpisan, bo ka-znovan.

m Teozofsko predavanje. V soboto 13. t. m. ob 20. uri bo v posebni sobi hotela »Zamorec« predaval teozof Karel Ridel z Dunaja o bližnji usodi človeštva. Vstop prost.

m Razpored pridobinskega davka za območje davčne uprave v Mariboru za davčno leto 1930 je razgrnjen na vpogled davčnim obvezancem pri davčni upravi v Mariboru do vključno 16. septembra t. l. med oblačnimi uradnimi urami.

m Promet pri Borzi dela. Od 31. avgusta do 6. septembra je iskalo Dela 50 delavcev in 50 delavk. Prostim službenih mest je bilo 94, dela je dobilo 50 moških in 38 žensk. Koncem tedna je ostalo v evidenci še 572 oseb. Od 1. januarja do 6. septembra je iskalo pri borzi dela 3697 moških in 1902 ženski, prostih mest je bilo 4314, dela je dobilo 1710 moških in 1392 žensk, 287 jih je odpotovalo, 1638 pa od-padlo.

m Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slo-mškovem trgu št. 6 v A razredu opoldne in zvečer Din 8-30, v B razredu Din 12-30, v C razredu Din 14-30. Priglašajte se! 316

m Otroka mu je prinesla. Krog 15. v pone-deljek je prišla v konjski hlev podjetnika Lin-ningerja v Koroščevi ulici neznana ženska z 1 leto starim otrokom, katerega je položila na posteljo hlapca in odšla. Policija, ki je bila o tem obveščena, je žensko kmalu našla in spo-znala v njej 21 letno Antonijo Korenovo, ki je bila aretirana. Pri zaslišanju je dejala, da je otroka prinesla nezakonskemu očetu, da bi zanj skrbel, ker ji noče plačati alimentov.

m Najdeno ukradeno kolo. Dne 15. maja le-tos je bilo v Slovenski Bistrici ukradeno usnarju Anthonu Hrastniku iz Gornje Poljskave dvo-kolo, katero je v ponedeljek pripeljal k meha-niku Ussariju v popravilo neki Franc Ott, de-lavec iz Mute. Po aretaciji je izjavil, da kolo ni njegovo, nego last zidarskega mojstra Josipa Pečnika. Zdi se, da je kolo ukradel znani Harry in ga potem navedenemu prodal.

m Smrtina nesreča. V potoku pri Vuhredu v Dravski dolini je v nedeljo 7. t. m. zvečer utonil 70letni čevljar Jakob Vizjak. Vračal se je v vinjenem stanju domov in padel v potok, iz katerega se ni več mogel rešiti.

m Pretep v Slivnici. V torek popoldne je nastal v neki gostilni v Slivnici prepir in pre-tep, pri katerem je zadobil 22letni železničar tako nevaren vbodljaj z nožem v levo roko, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v javno bolnico.

m Nezgoda. V torek ponoči je prišel v Sp. Jacki stanujoči strojnik Franc Primec v tovar-ni Rüdgers v Hočah z desno roko v strugalnik in zadobil težke poškodbe. Prepeljan je bil v tukajšnje bolnico.

Gelje

* Seja odbora za koroško plebiscitno manifestacijo v Celju bo nocoj ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Odborniki naj pridejo polnoštevilno in točno.

* Nove tarife za avtoizvoške. Kr. banska uprava je na predlog mestne občine določila za avtoizvoške sledeče tarife: 1. Vozna taksa Din 10.—; 2. kilometrina po dnevi in ponoči a) v Celju Din 7.50, b) izven kraja Din 5.—; 3. čakalnina za 2 min Din 2.—; 4. če je v vozu več ko 4 osebe brez šoferja največ Din 7.—; 5. za povratek za nezaseden voz pri vožnjah nad 3 km, počeni s 4. km za vsak km Din 3.50; 6. za prtljago in pse Din 5.—. Splošne določbe k temu razglasu so razvidne z uradne deske mestnega načelstva.

* Smrtna kosa. 8. t. m. je umrla v Čretu ga. Marija Kolar, posestnica, stara 65 let; pogreb bo jutri ob 9. dopoldne na teharsko pokopališče. — V javni bolnici je umrl 2-letni Franc Orožen, sin posestnika iz Gomilkega. — V Šostanju je umrl enoletni sinček pred šestimi dnevi preminulega kemika g. Riharda Skorbeckega. — Dne 10. t. m. je umrl na Glavnem trgu št. 16 mizarški mojster g. Anton Bračič v starosti 76 let. Pokojni izvirja iz stare celjske rodbine. — V javni bolnici je umrl 10. t. m. Ludovik Kranjc, delavec v železarni v Štorah, star 53 let.

* Novo podzemsko stranišče pred kolodvorom je prav lično, vendar pa nekaj na njem ni v redu. Vhod na zapadni strani ima napis »Dame«, vhod na vzhodni strani pa napis »Gospodje«. Baš ta vzhodni vhod je pa obrnjen proti kolodvoru in ga zapazijo potniki, ki prihajajo z vlakom. Te dni se je zgodilo, da je neka ženska, ki je dopotovala iz Savske banovine, po vsej sili hotela iti v ta oddelek. Ko so jo opozorili, da ne sme tje, je odgovorila: »Pa tu piše »Gospodje!« Beseda »Gospodje« pomenja namreč v srbsko-hrvatskem jeziku »Ženske«. Naj se v izogib takih pomenj napisa spremenita v »Moški« in »Ženske«, saj tudi Francozi pišejo na take hišice »Hommes« ter »Femmes« in ne »Messieurs« ter »Dames«.

* Najdba. Trgovca Zangger v Gosposki ulici je v ponedeljek popoldan, ko se je peljal s svojim avtom iz Luč v Celje, na cesti našel žensko ročno torbico z denarjem in drugo vsebino. Lastnica naj javi svoj naslov.

Kranj

Umesten razglas proti pijančevanju in nespoštnemu obnašanju je te dni izdala banska uprava. Zakoniti predpisi, ki so namenjeni pospeševanju narodnega zdravja, socialnega blagostanja in mirnega sožitja, se tičejo točenja alkoholnih pijač in policijske ure. Banska uprava vabi vsa treznostna, prosvetna in kulturna društva, da sodelujejo po namenu razglasa, da bo narod postal trezen in zmeren in da se bo povsod varovalo človeško dostojanstvo. Naj se vsi, ki lahko pripomorejo k uspehu, z vso verno odzovejo tej važni in plemeniti inicijativi!

Glasbena šola v Kranju. Vpisovanje v glasbeno šolo je v ponedeljek 15. sept. od 9. do 10. ure dop. in od 4. do 5. ure pop. v glasbeni sobi v pritličju gimnazije. Reden pouk se prične v torek 16. sept. Poučevalo se bo klavir in violina, po potrebi tudi drugi instrumenti in teoretični predmeti.

Škofja Loka

Sestanek delavcev kovinarske stroke se je vršil v soboto v gostilniških prostorih pri Anžetu na Trati. Navzoči so naglašali potrebo organizacije tudi za škofojloški okoliš, za dosego izboljšane socialnega položaja. Zborovalci bodo skušali pritegniti k sodelovanju vse neopredeljene delavce in nato ustanoviti strokovno društvo.

Gasilska prireditve. Škofojloško gasilno društvo je priredilo v ponedeljek popoldne svojo vsakoletno vrtno zabavo. Prireditve je obiskalo dokaj veliko število gostov. Društvena godba na pihala pod vodstvom g. Guzelja je pridno ubrala živahne melodije do poznih ur. Čisti dobiček zabave se porabi za nakup reševalnega avtomobila.

Škofojloška gradbena sezona je letos prav živahna in izgleda, da se bo z deli nadaljevalo prav v pozno jesen. Stanovanjska hiša zidarskega mojstra Valentina Kobava je za vselitev gotova. Prav tako je izdelana vila strok. učitelja in referenta za čebelarstvo g. Okorna. Urcen je nov dom Suše v Spodnjem Karlovcu. Lično hišico so si postavili Jenkovi v Vincarjih. Obsežno zgradbo si postavljajo oo. kapucini. Poslopje bo za pouk v gimnaziji za klerike in za stanovanja. Novo hišico si je zgradil ljubljanski šimnic Franc pod Kamenitnikom. Lastnik oskrbuje tudi kantino za vojaštvo. V delu je stanovanjska hiša čevljarja Robleka. Novo delavnico in hišo si zgradi Valentin Kalan iz Stare Loke. Nove hišice si postavljata tudi čevljarški mojster Franc Bohine in uslužbenec Sešira Alojzij Malovrh. Gotova je hiša Jožefa Jemca in je prekrit dom tovarniškega delavca Franca Logondra. Razveseljivo se prenavlja tudi Spodnji trg. Za Kavčičevim salonom smo dobili še Zihorlovo. Lastnik je tudi sicer prostorsko popolnoma renoviral in narejajo snažni prostori na vsakogar najboljši vtis. Adaptirajo se prostori gostilničarke pri Šmidu, kjer bo pripravljenih več novih sob in prostorov. Največja dela pa izvršuje čevljarški mojster Ivan Hafner, ki je kupljeno ogelno stavbo pri Seširu podrl do tal in bo uredil v novem posloju trgovino, stanovanja in tujske sobe. Lepe prostore so pridobili tudi pri Novem svetu, kjer je prvo nadstropje v celoti renovirano.

Kočevje

Odpoved kinopredstave. V soboto zvečer bi se imela vršiti v »Trstu« redna kinopredstava. Toda ko so došli v Kočevje vesti o tragični smrti štirih bratov Primorcev, je bila predstava odpovedana.

Proslava rojstnega dne Nj. Vis. princa Petra. V soboto je bilo mesto vso v državnih zastavah. Ob devetih je bila v mestni župni cerkvi slovesna služba božja, ki so se udeležili zastopniki vseh uradov, občin, korporacij in društev, dijak, šolarji ter mnogo naroda. Vse mesto je bilo pod vtisom pomembnosti tega dne.

Lojze Valenčič

eden izmed štirih Jugoslovanov iz Italije, ki jih je izredno sodišče v Trstu obsodilo na smrt in jih je ustrelila 58. legija fašistovske milice pri Bazovici na dan 6. septembra 1930. Slike ostalih treh obsojencev, Bidovca, Miloša in Marušiča smo prinesli preteklo nedeljo.

Kamnik

Zalostna obletnica. 10-letnice nesrečnega koroškega plebiscita se bodo z bridkosti spominjali vsi Slovenci. Tudi Kamnik, ki hoče v zavednosti korakati v vrsti ostalih slovenskih mest, bo pridelil ta dan veličastno akademijo, našim bratom onstran Karavank v dokaz, da v svobodni domovini še nismo pozabili nanje! Prav bi bilo, da akademijo organizirajo društvo, ki stoji nad vsemi ostalimi in uživa splošno zaupanje in priznanje vseh Kamničanov, to je naše agilno Tujsko-prometno društvo. Povabi naj k sodelovanju vsa 3 kamniška pevka društva: Liro, Gorenjce in Solidarnost ter salonski orkester, in prepričani smo, da se bodo vabili vsi z veseljem odzvali. Dokažimo, da znamo biti složni vsaj takrat, kadar gre za naše skupne interese! Na delo torej, dokler je čas!

Pogreb v nedeljo v Kamniških planinah tragično preminulega Rudolfa Pečarja se je vršil v torek ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče v Stranjah. Iz Ljubljane so se ga udeležili sorodniki in številni prijatelji pokojnikovi, z avtobusom se je pripeljal v Stranje tudi mnogo Kamničanov, nadvse častna pa je bila udeležba s strani okoliškega prebivalstva. Pretresljivo je bilo slovo nesrečnega očeta od mrtvega sina, ki je izvenilo v prošnjo, naj se brezskrbni sinovi ne podajajo po nepotrebnem v nevarnosti in ne povzročajo roditeljem toliko bridkosti. Naj počiva v miru blagi mladenič ob beli cerkvi na idiličnem gričku, ob čigar vnožju prijetno šumlja Bistrica, iz daljave pa se ozirajo nanj mogočne planine, katere je pokojni tako ljubil in ki so mu oropale njegovo mlado, upalno življenje!

Poroča. Poročila sta se v soboto popoldne v nadžupni cerkvi v Kamniku g. Josip Černe, sodnik v Černomlju in gđ. Pepca Kumer iz Kamnika. Bilo srečno!

Ekskurzija članov Jugoslovanskega šumarskega združenja v Kamniško Bistrico. V torek zjutraj so prispeli v Kamnik člani Jug. šumarskega združenja kot gostje Meščanske korporacije. Sprejeli so jih zastopniki korporacije s predsednikom dr. Vidicom na čelu. V njihovem spremstvu so si gostje ogledali vse k eksploataciji korporacijskih gozdov spadajoče zanimivosti, kakor: najmodernejšo lani zgrajeno žago v Stahovici, vodne riže za splavljanje lesa v Korošici, znamenito gozdno drevesnico na Kopišah, naravni most v Predslju itd. Gostje so se jako pohvalno izrazili o vzornem upravljanju in izkoriščanju korporacijskih gozdov, nekateri med njimi, ki so bil sedaj prvič v našem planinskem raju, pa se niso mogli dovolj načuditi krasotam romantične Bistriške doline. Vreme je bilo dragim gostom cel dan naklonjeno, in dobre volje ter nadvse zadovoljni so se proti večeru vrnili v Ljubljano.

Rekordni poset naših planin. Toliko izletnikov še nikoli ni bilo v Kamniških planinah kakor v nedeljo in ponedeljek. Na Okrešlju je v eni noči prenočilo 78 turistov, polne so bile tudi Češka koča, koča na Sedlu, v Bistrici, na Veliki planini. Računajo, da je oba dneva posetilo Kamniške planine nad 400 izletnikov.

Vrhnika

G. Deter, zobotehnik, se je preselil iz bivše Kobalove hiše na Novi cesti v hišo pri »Črnem orlu« na glavnem trgu, nasproti Malavasičeve trgovine.

Strela udarila v kozolec, ki je pogorel. Dne 6. in 7. t. m. je godba praznovala petletnico svojega obstoja. Agilno delovanje društva je rodilo lepe sadove. Vrhnika godba je igrala že na različnih velikih slavnostih in je najboljša notranjska godba. — Na predvečer dne 6. zvečer je imela Vrhnika obhod skozi Vrhniko z bakljado na glavnem trgu pred Cankarjevimi spomenikom, kjer se je vršil tudi koncert. Obenem je v kratkih besedah razložil g. učitelj Slavko Vuk pomen današnjega dne, ko ob rojstvu Nj. Vis. kraljeviča Petra zamenjuje stare junaške polkovne zastave z jugoslovanskimi. Naslednji dan, v nedeljo dne 7. t. m. se je pa vršila velika godbena veselica, ki pa jo je žal zelo ovrnil dež. Proti 10. uri zvečer so se pa začeli zbirati črni oblaki. Vtila se je silna ploha, nebo so prepeželi neprestani bliski. Veselica se je prekinila, vsi ljudje so zbežali pod streho. Ob 11. uri pa pretrga nebo silna strela. Treščilo je blizu veselice prostora v vezani kozolec posestnika Janeza Arharja. V pol uri je zgorel ves kozolec, kljub trudu vrhnjskih in verških gasilcev. Škoda, ki je zadela mladega gospodarja, je zelo velika. Zgorelo mu

je veliko sena, ki ga je imel v kozolecu. Še bolj usodno je to, da je kozolec še pred kratkim prekril z opeko. Izpod gorečega kozolca so rešili edino vozove. — Škoda, ki jo trpi posestnik, znaša najmanj 30.000 Din.

Zagorje

Tombola. Zanimanje za tombolo »Ljudske stavbene zadruge« je bilo izredno veliko. Soproga Otmarja Ranzingerja je dobila parcelo, vredno 6000 Din.

Odhodnica sokolskega delavca. Tukajšnje Sokolsko društvo je priredilo v ponedeljek zvečer v dvorani Sokolskega doma poslovnih večer svojemu večletnemu tajniku br. Juriju Jugoviču, finančnemu starešini v Zagorju. Zbralo se je lepo število bratov in njegovih ožjih prijateljev. V vznemirjenih besedah se je poslovil od njega starešina br. Poljšak, kateri je omenil njegove zasluge za razmah Sokolskega društva, kjer je sodeloval od njegovega prihoda do danes. Zelen mu je tudi na njegovem novem mestu, v Dolnji Lendavi, obilo uspeha. Obenem se je br. Poljšak poslovil tudi od br. Goleša, finančnega podpredsednika in agilnega člana dramatskega odseka, kateri je istočasno z g. Jugovičem premeščen; starešina je pozdravil tudi navzočega novega finančnega starešino in ga vabil k sodelovanju. Z veseljem je novi starešina obljubil, da bo skušal nadomestiti izgubo br. Jugoviča. Po govoru br. staroste se je zahvalil prosvetni načelnik br. Košmerl, kateri je poudarjal zasluge sester Jugovičeve in Golešove pri sodelovanju na odru. Brat Mrnuh se je zahvalil za sodelovanje v imenu Glasbenega društva. — Brat Jugovič se je težko ločil od svojih bratov in prijateljev in je v svojem govoru omenil, da ostane tudi v bodoče zvest svoji ideji: izrazil je veselje, da je premeščen v kraj, kjer bodo njegovo sodelovanje gotovo potrebovali. Nato so zapeli pevec pod vodstvom br. Adamiča več lepih poslovnih pesmi, nakar je bil večer zaključen.

Pešizlet Sokolskega društva v Medija-Izlake. V nedeljo, dne 14. t. m. priredi Sokolsko društvo Zagorje pešizlet v kopališče Medija-Izlake, z nastopom vseh oddelkov. Odhod od Sokolskega doma ob 12. uri. Pri nastopih bo sodelovala rudniška godba iz Zagorja pod spretnim vodstvom dirigenta g. Godine.

Medija - Izlake

V nedeljo 14. t. m. priredi »Sokole« iz Zagorja pešizlet k nam na Izlake. Ob tej priliki moramo tudi mi po vzoru drugih krajev preiti k resni in smotni organizaciji. Blizu se doba dolgih zimskih večerov, katere si moramo letošnjo zimo krajšati v sokolski telovadnici.

Braslovce

Poprava mostu čez Savinjo. Savinja pri Polzeli je na tem mestu dročča reka, odkar je povodenj raztrgala jez. Vled dolgotrajnega dežja v juliju in avgustu pa je most resno ogrožen; banovinski oziroma okrajni cestni odbor izvršuje pod vodstvom g. Jonkeja prepotrebna popravila že nad 14 dni. Okrog fundamenta stebra se bo napravil močan betonski okvir. Dela so zamudna, ker sili voda v rov in jo je treba odstranjevati potoni motorne brizgalne. — Te dni je opazovalo mnogo ljudi z mesta brezmišno odstranjevanje vode, ker je Savinja narasla, in voda je kar dela v izkopani jarek, delavci pa so po vodi do kolen brodili in kopali. Izgleda, da nastajajo na tak način nepotrební stroški, dela pa ne bodo izvršena tako točno in dobro.

Novo Sokolsko društvo se snuje v sosedni vasi Šmartno ob Paki. Da se pridobi čim več pripadnikov v tem kraju, priredita Sokol Polzela in Braslovce dne 27. t. m. na Pako propagandni pešizlet z javnim nastopom.

Cesta Letuš-Mozirje se popravlja. Trasirana je širina, posipava se z gramozom in tlači s parnim valjarjem. V Soteski pa razstreljujejo in odstranjujejo delavci skale za razširjavo. V Letušu pa melje kamenje banovinski drobilec za potrebo cestnega gramozu.

Tekma koscev. Društvo kmetskih fantov in deklet »Zimzelen« v Orli vasi priredi 14. t. m. originalno tekmo koscev na travniku g. Plaskana v Trnovi. Začetek ob 3. uri popoldne. Kosalo se bo več kmetskih fantov za nagrade. Po tekmi razdelitev nagrad in prosta zabava.

Pragersko

Vselitev. Nova stanovanjska hiša železničarja g. Antona Strnška je bila te dni popolnoma dogotovljena in se je lastnik že vselil.

Gasilska veselica. Gasilsko društvo v Šikolah je imelo v nedeljo 7. t. m. v prostorih gostilne Karla Brgleza veliko dobrodelno veselico, ki je izvrstno uspela. Svirali so tamburaši iz Spodnje Poljskave.

Tragična smrt trafikanta

Ljubljana, 10. septembra. Na Gosposvetski cesti v hiši št. 7 v bližini Bizjakove pekarnice je prodajal v trafiki mesto svoje sestre razne tobačne izdelke in druge primerne potrebščine vpokojeni sodni oficijal Karol Frank, stanujoč v Spodnji Šiški. Danes okoli 19. mu je prišlo mahoma slabo ter se je nezavestno zgrudil za prodajalno mizo. V trafiki navzoči kupovalci cigaret so hitro obvestili o nesreči stražnika ter v bližini stanujočega mestnega fizika dr. Mavricija Rusa, ki je na licu mesta mogel ugotoviti samo nastop smrti. Karola Franka je zadela srčna kap ter je bila vsaka pomoč izključena. O smrti obvešteni dežurni uradniki policijske uprave nadzornik Podreberšek je vzel na znanje pojasnila Frankove sestre, ki je odredila, da je truplo pokojnega sodnega oficijala mestni pogrebni zavod odpeljal na njegovo stanovanje v Šiško.

Pokojni Frank je bil v krogih sodnijskih uslužbencev simpatična osebnost. Bil je tih in miren. Za časa svojega službovanja je bil pridelen ljubljanskemu deželnemu sodišču, kjer je dolgo let vodil arhiv in fidejkomisarične knjige.

Sokolstvo

Proslave rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika v sokolskih društvih Radovljica

V Sokolskem domu so se v soboto zbrali predstavniki oblasti in društev ter velik del sokolskega članstva, naraščaj in vsa sokolska deca na proslavo, ki je nad vse izbornou uspela in se lahko postavi ob stran Masarykovi proslavi. Društveni starešina br. Spicar se je v pozdravnem govoru spomnil slavnih zastav, ki so šle z današnjim dnem v zgodovinsko preteklost in novih, ki imajo zapisano geslo »Vstajno in složno za našo lepo domovino!« O cilju in smernicah Sokola je predaval sreski načelnik br. dr. Vidmar in v kratkem, jasnem govoru podal smer sokolskega dela v vzgojnem in narodnem oziru. Veseli smo bili njegovega govora in le želimo, da bi nam v bodoče še pvedal kaj iz globokih skušenj, ki jih ima v Sokolu. Pevski zbor, ki od prireditve do prireditve napreduje, je zapel štiri pesmi, salonski orkester pa je poleg sokolske koračnice in državne himne zaigral dve daljši skladbi. Zadnjo točko je tvorila Spicarjeva, za to proslavo spisana enodejanka »Domovina kliče«, ki je pretresla navzoče do solz. Kdo ne bi prišel do spoznanja, da je nesloga največji greh nad domovino, ko vidi borce, vstale iz groba, misleče, da je domovina srečna, prepričane, da je rodila darovana kri slogo in srečo? Kdo naj se po tem ne pridruži mladi sokolski armadi v delu za državo? Ig a m ra ob sličnih prilikah na vse sokolske odre! Proslavo je posetil tudi župni prosvetar, profesor Kolar iz Kranja

Konjice

Naše sokolsko društvo je priredilo dne 6. t. m. slavlje v počaščenje rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, nadalje starih in novih polkovnih praporov. Trg je bil ves dan pestro okrašen z zastavami. Zvečer se je zbralo jugoslovansko Sokolstvo svoji dvorani v Narodnem domu. Slavlje je otvoril župan notar Jereb Rado. V svojem globoko patriotično zasnovanem govoru je proslavil Nj. Vis. prestolonaslednika. Sledili so nastopi gg. Skrbinska, Kraglja, Premleha in Finka. Najgloblji vtis je napravilo Skrbinsko prednašanje »Sočje«. Zganil je v naših dušah skrajno močan utrip. Daleč od prestolice, koder je vladalo slavlje v velikem slogu, smo prisrčno, odkrito in iskreno dali duška svoje srčni potrebi. Proslavili smo dve veliki ideji, jugoslovansko in sokolsko.

Slov. Bistrica

Proslava rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. V zgodnjih urah so že bile vse hiše slavnostno okrašene z drž. zastavami. Ob deveti uri dopoldne je bilo slovesno opravilo, katerega so se udeležili vsi državni uradi, vojaštvo ter celotni oficirski zbor. Zvečer je bila bakljada, katere so se udeležili gasilci v slavnostnih krojih, četa vojakov naše garnizije z zastopniki občine in drž. uradov, člani Sokola, članice, deca, in precej ostalega občinstva. Sprevod je obšel vse mesto ter se nazadnje ustavil pred občinskim uradom, kjer je govoril starosta Sokola v Slov. Bistrici dr. Josip Pučnik. Po zaključnem govoru je zbrana množica dolgo časa navdušeno vzklkala kraljevskemu domu in domovini, nakar se je razšla.

Nastop Sokola v Bohinjski Bistrici

Sokolsko društvo v Bohinjski Bistrici je priredilo v nedeljo 7. t. m. na svojem letnem telovadišču javno telovadbo, ki se ga je žal udeležilo radi slabega vremena le malo število občinstva. Dopoldan so odšli vsi Sokoli na grob br. Maleja, kjer so okrasili grob s krasnim vencom in cvetjem.

Pri popoldanski javni telovadbi je nastopilo s prostimi vajami 16 dečkov, 18 deklic, 6 naraščajnic, 12 naraščajnikov, 6 članic in 24 članov. Na orodju ste nastopili članski vrsti na drogu in na bradlji. Zadnja točka je bil Mur-nikov »Naprej«, ki ga je izvedel kare članov iz Javornika.

Nastop sokolskega društva v Stražišču

Stražišče svoj običajni letni javni nastop, pri katerem so razen domačinov sodelovala tudi sokolsko društvo Kranj, Tržič in Škofja Loka. Nastop, ki ga je vodil društveni načelnik br. Oman, je otvorila moška deca s beograjskim prostimi vajami. 57 dečkov je svojo nalogo izpolnilo v splošno zadovoljnost. Za njimi je prikorakalo na telovadišče 22 ženske dece, ki je tudi zelo dobro izvajala proste vaje za vsesokolski zlet v Beogradu. Enako število članov je prišlo za deklicami. Izvajali so Murnikove vaje skladno in zadovoljno, a posamezni gibki bi potrebovali še ostro pilo. Za člani je prišlo 16 članic, ki so precej boljše vežbale svoje proste vaje kot člani. Orodna telovadba, ki je sledila, je bila kot smo je navajeni. Splošno zanimanje pa je vladalo za plavto, s katero so člani metali visoko v zrak dečke in tudi člane in jih potem zopet vjeli. Priporočali bi tudi ostalim društvom, da uvajajo v enoličnost orodne telovadbe take točke, ki zanimajo vse. Domače članice so izvajale posebne skupinske vaje z ruticami, ki so izpadle nad vse pričakovanje dobro in so po ostri pili in pazljivem navežbanju pokazale, da je ženska telovadba v Stražišču v dobrih rokah in da od njih lahko zelo dosti pričakujemo. Le tako naprej! Zaključili so telovadbo člani iz Stražišča in Kranja s tk. zv. taborskim vajami, ki so jih izvajali zelo dobro. Svetovali pa bi, da se v bodoče izločijo nekateri posamezniki, ki le motijo.

Bil je lep nastop, samo občinstva je bilo malo. In še ti, kar jih je bilo, so povečinioma prišli prihajati šele ob orodni telovadbi, torej tik pred koncem telovadbe. Kje je občinstvo iz bližnjega Kranja, ki je včasih tako rado prihajalo na sokolske prireditve v Stražišče? Počastil pa nas je s svojim obiskom naš rojak navezni načelnik SKJ br. Bajželj.

XIV. Zagrebški velesej

V soboto, dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne se odpravi XIV. Zagrebški velesej, ki bo trajal do 22. t. m. Kakor smo že svojočasno poročali, je letošnja zagrebška velesejska prireditev posvečena hotelski industriji, v obl. posebne razstave, pod značko: »Hotel, dom in kuhinja«. Razstava obsega dve ločeni skupini: prva predstavlja model prvovrstnega hotela, ki prikazuje najboljše izkoriščenje prostora s prvovrstno, praktično in obenem elegantno opremo, druga skupina pa vsebuje vse hotelske potrebščine, dekoracije in pribor.

Dalje je predvidena posebna gradbena razstava, ki predstavlja najmodernejše gradbene sloge. Vsled naraščajoče gradbene delavnosti pri nas, posebno v tujkoprometni industriji, bo ta del Zagrebške prireditve vzbudil med

našimi gospodarskimi krogi mnogo zanimivosti. O živilski industriji, ki bo zavzemala vreden oddelek letošnjega jesenskega veleseja, smo na tem mestu že podrobneje poročali.

Popolnoma neodvisno od imenovanih razstav bo vidno mesto zavzemala naša tekstilna industrija (tekstilije, kožarstvo, konfekcija, razne tekstilne potrebščine in tekstilni stroji). Dalje bo tu zastopan usnarstvo, papirna industrija, grafika, poljedelstvo, živinoreja itd.

Istočasno se v Zagrebu odpravi III. domača živinorejska razstava. Dosedaj je prijavljenih že preko 300 izbranih živali. Vsporedno k tej razstavi se odpravi ob istem času tudi I. mednarodna inozemska živinorejska razstava, ki bo vsebovala živali iz Avstrije, Italije, Nemčije in Švice.

Navodila za izvoz sliv in pekmeza

Ministrstvo trgovine in industrije objavlja: Izvozna sezona suhih sliv in pekmeza se bo pričela 15. oziroma 20. t. m. po posameznih banovinah. Kontrolo nad dovozom suhih sliv in pekmeza na tržišča in nad tovarjanjem na železniških postajah oziroma na ladje bodo vršili organi kakor prejšnja leta na osnovi pravilnika z dne 31. avgusta 1929, ki velja za področje beograjske trgovske zbornice in naredbe prejšnje bosanske vlade z dne 19. avgusta 1914, ki velja za področje trgovske zbornice v Sarajevu. Vrh tega bodo poslovala posebne komisije pri skladiščih sliv v Sisku in Indijci na podlagi kraljevih obrtnih predpisov. Razlika glede kontrolnega režima v prejšnjih letih je v tem, da je pristojnost nadzora prenešana iz ministrstva za trgovino in industrijo na kraljevske banske uprave. Ministrstvo za trgovino in industrijo si je pridržalo pravico revizije dela slivskih komisij in kraljevskih banskih uprav. V Novem Sadu so bile imenovane komisije za pregledovanje sliv v Kragujevcu, Mladenovcu, Veliki Plani, Novem Sadu in Subotici. Komisije za pregled suhih sliv in pekmeza poslujejo v Kragujevcu, Arangjelovcu, Lazarevcu, Gornjem Milanovcu, Ligu in Darosavi. Kraljevska banska uprava v Nišu je imenovala komisije za pregled suhih sliv in pekmeza v Jagodini, Kruševcu in Kraljevu. Interesenti se opozarjajo na določbe pravilnika v trgovini s suhim slivami in pekmezom, ki dovoljujejo izvoz samo na podlagi potrjene komisije, da je blago ugodno za izvoz. Carinska oblastva ne smejo izvršiti izvozne ekpedicije brez tega potrdila. (A. A.)

Gospodarske vesti

»Nova redna pomorska linija med našo državo in Nizozemsko.« Il Sole poroča iz Haga, da se v merodajnih gospodarskih krogih v Hagu resno pripravlja vpostava stalne redne pomorske linije med Nizozemsko in Jugoslavijo. Nova pomorska linija naj bi se dotikala sledečih luk: Trst, Tunis, Alžir, Barcelona, Valencija, Oporto, Antwerpen in Rotterdam.

»Tovarna tovornih avtomobilov v Jugoslaviji.« WBK doznava iz zanesljivega vira, da proučuje poseben komite strokovnjakov v Brodski tovarni vagonov, vprašanje preobrazbe obrata v izdelovanje novih metalurških proizvodov. Posebno dozorelo izgleda vprašanje produkcije tovornih avtomobilov, ki naj bi se izdelovali na Brodu ob Savi. Naša država ne poseduje do sedaj nikake tovarne avtomobilov, zato se smatra, da bi izgradnja take tovarnice postala že v kratkem rentabilna. Tozadevna pogajanja vsekakor še niso prekorčila začetnega štadija. V poučenih krogih se zagotavlja, da se namerava pridobiti licenca avstrijske specialne tovarne tovornih avtomobilov (österreich. Spezialfabrik für Lastautomobile), katerih tipi so pri nas že preizkušeni in bi s tem odpadli vsi stroški konstrukcij, poskušanj i. t. d.

»Nov zakon o avtobusnem prometu.« Včeraj je bil g. ministrskemu predsedniku vročen v odobrenje nov zakonski projekt o avtobusnem prometu v naši državi. Namen zakona je, da se pospeši tujski promet pri nas, kakor tudi olajšajo prometne prilike v onih krajih, ki ne posedujejo železniških zvez.

»Odstranitev zadrževanja našega grozdja na Madjarskem.« Po potrjenem obvestilu iz merodajnega mesta, so madjarske oblasti odredile posebnega delegata, ki bo pregledoval na postaji Kelebia grozdje, ki se v tranzitu izvažajo preko madjarskega ozemlja v inozemstvo. Delegat je pooblaščen, da pregleda vse grozdje v tranzitnih transportih brez ozira na to, da li imajo izvozniki za te pošiljke predhodno dovoljenje za tranzit od madjarskega ministrstva za kmetijstvo. Vse pregledane pošiljke se bodo brez nadaljnjega zadrževanja takoj odposlale naprej. Kar se tiče pošiljk po Donavi, se ne bodo pregledovale več kakor dozdaj v Mohaču, temveč v pristanišču v Budimpešti, kjer se nahaja istotako poseben delegat za pregled grozdja. Na ta način se lahko smatrajo ovire pri tranzitnih pošiljkah grozdja preko Madjarske za odstranjene. Te ovire so dozdaj obstajale radi zahteve predhodne odobritve s strani madjarskega ministrstva za kmetijstvo.

»Republika Haiti se zanima za naše proizvode.« Konzulat naše kraljevine v republikli Haiti javlja gospodarskim organizacijam, da se je na tržišču Haitiju pojavilo zanimanje za proizvode iz naše države. Posebno se iščejo semena in steklovine.

»Pravilnik proti borzni spekulaciji.« Na merodajnih mestih razpravljajo o vprašanju prepovedi borznih spekulacij z žitaricami, ker se je zadnji čas opazilo, da se na naših borzih prav intenzivno spekulira z namenom znižanja cen žitaric. Da se to prepreči, se bo do 15. t. m. izdal pravilnik proti borznim spekulantom, v katerem bodo določene najstrožje kazni za prestopke borznega poslovanja.

»Izplačevanje XVIII. kupona 7% invest. posojila.« Izplačevanje osemnajstega kupona 7% investicijskega posojila iz leta 1921, katerega rok začenja teči 15. septembra t. l., bodo vršile sledeče ustanove: 1. Vse davčne uprave; 2. Poštna hranilnica in njene podružnice v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu s podrejenimi poštami; 3. Vsi denarni zavodi, ki imajo zato posebno pooblastilo in 4. Oddelek državnih dolgov in državnega kredita v ministrstvu financ. — (Iz oddelka državnih dolgov in državnega kredita ministrstva za finance).

»Ameriške investicije v Českoslovaški.« Po oblaščenec neke večje finančne skupine v New Yorku proučuje gospodarski položaj českoslovaške republike v svrhu velikopoteznih udeležb ameriškega kapitala v českoslovaškem narodnem gospodarstvu. Predvsem se proučuje vprašanje skupinske produkcije malih avtomobilov in radioaparatur. Govori se o nameravani večji udeležbi ameriškega kapitala tudi v časnikiarstvu in filmski industriji. Poleg čisto finančnih udeležbovanj morala bi se izvršiti tudi obširna organizatorna preuredba posameznih českoslovaških gospodarskih panog.

»Rusko žito na Nizozemskem.« Ruska trgovska reprezentanca v Londonu je sklenila z raznimi nizozemskimi žitnimi trgovci večje zaključke žitaric, k naj se dobavijo še v teku meseca septembra. Ruske dobave se bodo izkrcavale v Rotterdamu in Amsterdamu in bodo v slučaju odgovarjajoče kvalitete zavzele v nizozemskem žitnem uvozu večje dimenzije.

»Uvoz žitaric v Italijo raste.« V mesecu avgustu t. l. je Italija uvozila 1.211.947 q žita, medtem ko se je lanske leto v istem razdobju uvozilo le 432.863 q žita. V splošnem se smatra, da je vzrok temu pospešku popoln polom žitne bitke, kakor tudi zelo neugodna žetev. Milanski gospodarski krogi cenijo, da bo letošnja končna trgovinska bilanca zadobila še znatno bolj pasivno lice, kakor ga nudi sedanje.

»Gradba druge bagdadske proge zaključena.« Iz Ankare se službeno javlja, da so zaključena pogajanja za gradbo druge proge z Bagdada proti Sredozemskemu morju. Gradba železnice, ki bo merila nekaj preko 600 milj bo izvedla neka angleško-francoska finančna skupina.

Borzna poročila

dne 10. sept. 1930

Devizna tržišča

Ljubljana, 10. sept. Amsterdam 22'74, Berlin 13'45, Bruselj 78'96, Budimpešta 98'55—99'05, Curih 109'50, Dunaj 79'63—79'93, London 274'65, Newyork 56'365, Oslo 150'80—151'30, Pariz 221'73, Praga 167'62, Trst 294'60—296'60.

Zagreb, 10. sept. Amsterdam 22'74 bl., Dunaj 79'63—79'93, Berlin 13'44—13'47, Bruselj 78'96 bl., Budimpešta 98'55—99'05, Milan 294'676 do 296'676, London 274'25—275'05, Newyork ček 56'265—56'465, Pariz 220'73—222'73, Praga 167'22 dol 68'02, Zürich 109'40—109'740.

Beograd, 10. septembra. k. Berlin 13'44—13'47, Dunaj 79'63—79'93, Budimpešta 98'55—99'05, Curih 109'44—109'74, London 274'25—275'05, Milan 294'50—296'50, Newyork 56'2650—56'4650, Pariz 220'74—222'74, Praga 167'22—168'02.

Dunaj, 10. septembra. d. Berlin 168'60, Amsterdam 285'03, Kopenhagen 189'45, Stockholm 190'15, Newyork 708, London 34'4313, Pariz 27'78, Bruselj 98'74, Praga 21'01, Beograd 12'5425, Budimpešta 123'99, Bukarešta 4'2275, Varšava 79'38, Sofija 5'1313, Milan 37'0650, Curih 137'38.

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogačnik, Bohoriteva
ulica 5

Stanovanje

trisočno, komfortno, z vsemi pritliklinami se odda s 1. novembrom 1930 v najem v Pražakovi ulici št. 15. — Podrobni pogoji so na razpolago pri Pokojninskem zavodu za nametščence v Ljubljani, Gledališka ul. 8. 406

Oddajo se

takoj 4 lepe pisarniške sobe v Kolodvorski ulici št. 8. 404

Načrte in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro „Tehna“ Ljubljana, Mestni trg 25/1. Zahtevajte poset inženjera-arhitekta

Curih, 10. sept. Beograd 9'12875, Pariz 20'23, London 25'06, Newyork 515'275, Bruselj 71'90, Milan 26'99, Madrid 56'—, Amsterdam 207'475, Berlin 122'765, Dunaj 72'77, Sofija 3'735, Praga 15'295, Varšava 57'70, Budimpešta 90'25, Atene 6'68, Carigrad 2'445, Bukarešta 3'075, Helsingfors 12'97.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 10. septembra.

Drž. papirji: 7% inv. pos. 87'75—88'50, vojna škoda ar. 442—442'50 (442), vojna škoda kasa 442—442'50, vojna škoda sept. okt. nov. 441'75 d, vojna škoda dec. 442'50—443 (444), 4% agr. ob. 55—55'50, 7% Bler pos. 86'75—87, 8% Bler pos. 97'98, 7% pos. hipot. 85'50—86.

Banke: Hrvatska 50 d, Praštediona 924—925, Udružena 192—194, Ljub. kred. 122 d, Medjunarodna 65 d, Narodna banka 8100—8200.

Industrije: Sečera Osijek 312'50—314, Trboveljska 398—400, Slavonija 200 d, Vevče 124 d.

Beograd, 10. septembra. k. 7% inv. pos. 92 do 93, 4% agr. ob. 56—56'50, 7% Bler 89'75, vojna škoda 450'50—455'50, ult. dec. 466—466'50. Narodna banka 8120—8220, Izvozna banka 7506.

Dunaj, 10. septembra. d. Bankverein 17'80, Kreditni zavod 47'60, Dunav-Sava-Adria 12'30, Prioritete 91'60, Ruše 35'50, Trbovlje 49'30.

Notacija naših posojil v inozemstvu.

London, 10. sept. 7% Blaire 86'25—87.

Newyork, 10. sept. 8% Blaire 96'875—97'75, 7% blaire 86—86'75, 7% Hipot. banka 85—85'25.

Žitna tržišča

Tendence na ljubljanskem tržišču neizpremenjena, brez prometa.

Novi Sad, 10. sept. Pšenica: 79-80 kg ban. Bega šlep 157'50—162'50, gornjeban. 160—162'50, ostala neizpremenjena. — Vse ostalo neizpremenjeno.

Promet: pšenica 19 vagonov, koruza 42 vag., moka 7 vag., otrobi 5 vag. — Tendence: mirna.

Budimpešta, 10. sept. Tendence: mirna, promet: srednji. Pšenica: okt. 15'70—15'82, marc 17'10—17'24 (17'23—17'24), maj 17'50—17'64 (17'59 do 17'60). — Rž: okt. 9'50—9'74 (9'60—9'63), marc 10'68—10'90 (10'82—10'83). — Koruza: sept. 14'83—14'90 (14'85—14'90), maj 14'20—14'30 (14'29 do 14'30). — Trs.: maj 12'60 (12'55—12'60).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena, brez prometa.

HMEJLJARSKA POROČILA

K našemu večeršnjemu poročilu dodajemo sledeče: V Savinjski dolini je povpraševanje za hmelj naraslo in so se cene za gladko-zeleno blago uvrstile na 8—100 Din za kg. — V Nemčiji in na Češkem so ostale cene neizpremenjene, vendar so evrste in je kupčija živahnija.

Sport

Svetovne igre v Pragi

Veliki sportni dnevi v Pragi so končani. Tri dni so trajale vroče borbe, katerih so se udeleževale atletinje vsega sveta. Nemčija, katere zastava je prva zaplapolala na zmagovalnem drugu, je tudi odnesla končno zmago v skupni klasifikaciji. Bilo je obilo iznenadenj, mnogo borb je bilo odločenih šele v zadnjih centimetrih. Edina Poljakinja Walasiewicz iz Švedine Jakobsson sta sigurno zmagali. Dve atletinji sta obdržali naslov svetovne prvakinje: Hitomi in Konopacka, povsod drugod so si nova imena pridobila častni naslov. Sedem držav ni doseglo nobene točke, Poljska in Japonska se imata zahvaliti dobremu mestu samo eni atletinji.

Kljub raznim pomanjkljivostim v organizaciji, so dosegle III. damske svetovne igre popoln uspeh.

Svetovne prvakinje za leto 1930 so postale: Walasiewicz (Poljska) na 60 m (77), 100 m (12'5) in na 200 m (25'7); Lunar (Anglija) na 800 m (2'21'9); Nemčija (Kellner, Karrer, Holzer, Gelius) na 4x100 m (49'9); Jacobsson (Švedska) na 80 m zapreke (12'4); I. Braumüller (Nemčija) v skoku v višino (1'57); Hitomi (Japonska) v skoku v daljavo (5'90); Heublein (Nemčija) v metu krogla (12'495); Konopacka (Poljska) v metu diska (36'80); Schumann (Nemčija) v metu kopja (42'32 svet. rek.); E. Braumüller (Nemčija) v troboju (200 točk); Češko-slovaška v hazenji; Avstrija v rokometu in Kanada v basket-balu.

Slab pričetek jesenske sezone

Preteklo nedeljo in ponedeljek sta otvorila naša vodilna kluba Ilirija in Primorje jesensko nogometno sezono. Začetek je bil prav slab. Moštvo Primorja je še nekaj pokazalo, prvak Ilirija pa je igral mizerno. Igralci so se sicer mučili in igrali požrtvovalno — igranje so pa noge brez

glave. Vsa igra je bila ena sama velika taktična napaka. Ako ne bo prvak igral v prvenstvu bolje, mu je že vnaprej zasigurano eno izmed zadnjih mest. Predvsem je treba remedium v moštvo. Nekateri igralci mislijo, da je tekma nekak sprehod, kjer se lahko človek odpočije od težav tekom tedna. Take igranje je treba brezobzirno odstraniti, od samega renomeja se ne da živeti.

Ilirija odigra v nedeljo semifinano tekmo za pokal JNS v Ljubljani. Njeni izgledi so po nedeljkovi tekmi minimalni. V moštvo je premalo resnosti in posledica tega je škandalozna igra. Ako bode moštvo nadaljevalo v tem pravcu, bodo kmalu igrišča brez gledalcev.

Sportni dan na Bledu

Nogomet. Na praznik 8. septembra t. l. je SK Bled povabil rezervo ASR Primorje Ljubljano v goste, da bi na ta način primerno proslavil osvojitve pokala za prvenstvo Gorenjske. Tekma je nudila prav lep sport.

Pred tekmo je izročil SK Bledu kot zmagovalcu predsednik tekmovalnega odbora za prvenstvo Gorenjske g. Birska ličen pokal, ki ga je daroval iniciator tega tekmovalja SK Bled. Tekma je končala s pričakovanim rezultatom 7 : 0 za Primorje. Kljub visokemu rezultatu je nudil SK Bled enajstotrici hud odpor.

Veslaške in plavalne propagandne tekme

Dne 8. sept. zvečer se je vršila predaja daril v nabito polni kavarni »Kazina« ob navzočnosti domačih in tujih gostov. Zmagovalci so bili burno aklamirani. Nato se je razvila živahna zabava, ki je trajala pozno v noč.

Rezultati veslaških in plavalnih propagandnih tekem so sledeči:

I. Veslanje:

1. Težki čolni z dvema vesli: 1. Benedik Stanko, Bled, startala dva (650 m — 3 min. 40 sek.)
2. Lahki čolni s štirimi vesli: 1. Ing. Medved Ivo in Benedik Stanko, startala dva 650 m 2 min. 52 sek.

3. Sandoline (Sälenränner): startala dva 650 m — 1. Verovšek Jože — 4 min. 43 sek.

II. Plavanje na 50 m:

I. 1. Juniorke startale dve: 1. Mally Franci Wien 58'20 sek., 2. Flere Eda (Primorje).
II. Gospodje prosti stil (startalo pet): 1. Ing. Medved Ivo (Primorje) 34'10 sek., 2. Ravnikar Jože (Primorje).

III. Gospodje prano (startali trije): 1. Tomec Metod SK Bled 43 sek.

IV. Gospodje hrbtno (startala dva): I. Ing. Medved Ivo, Primorje Ljubljana 34'70, 2. Košnik Milan, Sokol Kranj.

III. Skoki propagandni z 10 m stolpa:
Startali: 1. Kordelič Srečko (Ilirija), 2. Trošt (Ilirija), 3. Benedik Stanko (SK Bled), 4. Ravnikar Jože (Primorje), 5. Svetina Blaž (SK Bled), 6. Tomec Metod (SK Bled).

10-letnica SK Svobode v Mariboru

Za proslavo desetletnice SK Svobode, ki se vrši v nedeljo dne 14. septembra v Mariboru je določen sledeči program:

Ob 9'30 sprejem zunanjih klubov na postaji in sprevid s postaje na igrišče.

Ob 10'30 nogometna tekma SK Rapid I. : SK Železničar I.

Ob 14'30 nogometna tekma SK Svoboda (Ljubljana) : I. S. K. Maribor.

Ob 16. nogometna tekma SK Olimp (Celje) : SK Svoboda (Maribor).

Cela sportna prireditev se vrši na igrišču I. S. K. Maribor v Ljudskem vrtu.

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogačnik, Bohoriteva
ulica 5

Stanovanje

trisočno, komfortno, z vsemi pritliklinami se odda s 1. novembrom 1930 v najem v Pražakovi ulici št. 15. — Podrobni pogoji so na razpolago pri Pokojninskem zavodu za nametščence v Ljubljani, Gledališka ul. 8. 406

Oddajo se

takoj 4 lepe pisarniške sobe v Kolodvorski ulici št. 8. 404

Načrte in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro „Tehna“ Ljubljana, Mestni trg 25/1. Zahtevajte poset inženjera-arhitekta

Za šolsko mladino je potrebna dobra in trajna obutev!

Tovarna čevljev »PEKO« posvečuje vso pažnjo izdelavi čevljev za mladino. Zato si nabavite čevlje najboljše kvalitete po izredno nizkih cenah, in sicer:

od štev. 26 ~ 30 Din 125.-

od štev. 31 ~ 35 Din 145.-

v naših trgovinah:

„Peko“ Ljubljana

Aleksandrova cesta 1

Miklošičeva cesta 14

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 19463.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od dne 22. avgusta do dne 31. avgusta 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Odravali	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	5	1	1	—	5
Celje	3	1	1	—	3
Dolnja Lendava	1	1	—	—	2
Gornji Grad	—	1	—	—	1
Kamnik	2	—	—	—	2
Konjice	2	—	1	—	1
Krško	2	1	2	—	1
Laško	2	—	1	—	1
Litija	7	—	—	—	7
Ljubljana (srez)	—	2	—	—	2
Ljubljana (mesto)	1	—	1	—	—
Ljutomer	3	—	1	—	2
Maribor desni breg	1	—	1	—	—
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Smrje pri Jelšah	2	1	—	—	3
Skupaj	32	8	9	—	31

Griža. — Dysenteria.					
Celje (mesto)	1	—	—	—	1
Kranj	3	7	—	—	10
Logatec	1	—	1	—	—
Ljubljana (srez)	—	2	—	—	2
Ljubljana (mesto)	9	6	4	1	10
Maribor desni breg	2	1	—	—	3
Maribor (mesto)	—	2	—	—	2
Novo mesto	6	1	4	—	3
Skupaj	22	19	9	1	31

Škrlatinka. — Scarlatina.					
Brežice	1	—	1	—	—
Celje	3	—	3	—	—
Celje (mesto)	2	—	—	—	2
Gornji Grad	1	—	—	—	1
Kamnik	1	—	—	—	1
Kranj	3	2	1	1	3
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	3	—	—	—	3
Laško	7	2	—	—	9
Ljubljana (srez)	11	1	4	—	8
Ljubljana (mesto)	7	1	2	—	6
Ljutomer	1	1	—	—	2
Maribor desni breg	—	1	—	—	1
Maribor levi breg	2	—	1	—	1
Maribor (mesto)	2	2	2	—	2
Murska Sobota	4	—	—	—	4
Prevalje	1	—	—	—	1
Ptuj	2	—	—	—	2
Slovenjgradec	—	1	—	—	1
Smrje pri Jelšah	—	1	—	—	1
Skupaj	52	12	14	1	49

Ošpice. — Morbilli.					
Gornji Grad	—	1	—	—	1
Konjice	—	1	—	—	1
Skupaj	1	1	1	—	1

Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	13	3	3	2	11
Celje	3	1	2	—	2
Dolnja Lendava	1	—	1	—	—
Gornji Grad	—	1	1	—	—
Kamnik	2	—	1	1	—
Kranj	1	—	—	—	1
Konjice	2	3	5	—	—
Krško	4	2	2	—	4
Laško	1	7	5	—	3
Litija	2	1	2	—	1
Ljubljana (srez)	9	3	1	—	11
Ljubljana (mesto)	7	1	—	—	8
Maribor desni breg	2	1	2	1	—
Maribor (mesto)	2	1	1	2	—
Novo mesto	2	1	1	—	—
Prevalje	1	—	—	—	1
Ptuj	—	1	—	—	1
Radovljica	—	2	—	1	1
Slovenjgradec	3	2	2	—	3
Smrje pri Jelšah	11	16	4	—	23
Skupaj	66	46	33	7	72

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.

Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Skupaj	2	—	1	—	1

Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Celje	1	1	—	—	2
Kamnik	27	—	—	—	27
Kranj	25	—	2	—	23
Murska Sobota	2	—	—	—	2
Skupaj	55	1	2	—	54

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Celje	1	—	—	—	1
Krško	2	—	—	—	2
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Skupaj	4	—	—	—	4

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Odravali	Umrli	Ostali v oskrbi
Sen. — Erysipelas.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	1	—	1	—	—
Krško	1	—	1	—	—
Laško	1	—	—	—	1
Logatec	—	1	—	—	1
Ljutomer	1	—	—	—	1
Maribor desni breg	2	—	2	—	—
Maribor levi breg	2	—	—	—	2
Novo mesto	1	—	—	—	1
Prevalje	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	1	—	—
Slovenjgradec	—	1	—	—	1
Smrje pri Jelšah	—	1	—	—	1
Skupaj	12	3	5	—	10

Ljubljana, 5. septembra 1930.

Po odredbi bana:
zdravstveni inšpektor:
Dr. Mayer.

VIII. No. 3201/1.

2110

Razglas

Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani sem odobril na podstavi § 42 zakona o banki upravi izpremembe §§ 1, 2, 10, 30, 33 in 86 bančnih pravil po sklepu občnega zbora delničarjev z dne 22. III. 1930. odnosno seje upravnega sveta z dne 19. avgusta 1930. Izpremembe se nanašajo zgolj na poslovne predpise bančnih pravil.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 31. avgusta 1930.
Pomočnik bana:
Dr. Pirkmajer s. r.

II. No. 25.387.

Razpust društva.

Društvo »Skupina Vrhnika Strokovne zveze tovarniškega delavstva v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 3. septembra 1930.
Po odredbi bana
načelnik upravnega oddelka:
dr. Stare s. r.

I. No. 5814/1.

Razpis.

V zdravilišču na Golniku se razpisujeta dve mesti pomožnih zdravnikov. Namestitve je pogodbeno z obojestranskim odpovednim rokom enega meseca.
Poleg popolne proste oskrbe v zavodu (za eno osebo), t. j. hrane, stanovanja s kurjavo in razsvetljavo in pranja perila, se priznava še mesečni honorar 1500 Din.
Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po členu 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se vložijo pri splošnem oddelku kraljevske banske uprave Dravske banovine najdalje do dne 30. septembra 1930.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 4. septembra 1930.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

V 297/30

2111 3—1

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

Krenner Edvard, ravnatelj sped. tvrdke Schenker v Mariboru, Meljska cesta št. 16, je umrl dne 27. aprila 1930. in ni zapustil nobenega sporočila poslednje volje.
Je-li kaj dedičev, sodišču na znano.
Gospoda Goloba Franja, not. kandidata v Mariboru, postavlja sodišče za skrbnika zapuščine.

Kdor hoče zahtevati zapuščino za sé, mora to v enem letu od danes naprej javiti sodišču in izkazati svojo dedinsko pravico.
Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor so zahteve izkazane, izročila, v kolikor se to ni zgodilo, se bo državi v prid zasegla.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 22. avgusta 1930.

A 96/30.

2120

Oklic,

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Basle Ivan, stavbni mojster v Trnavi, je umrl dne 12. avgusta 1930.
Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču dne 2. oktobra 1930. ob deveti uri v sobi

št. 3 ustmeno, ali pa do tega dne pismeno. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi zaradi plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče na Vranskem, dne 5. septembra 1930.

P 36/30—3.

2119

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Logatecu, opr. št. L. 1/30/10, z dne 23. aprila 1930., in sklepom deželnega sodišča v Ljubljani z dne 2. julija 1930., opravilna številka W. 2/30/4, je bila Mihevc Katarina, stanujoča v Dol. Logatecu št. 121, zaradi slaboumnosti omejeno preklicana.
Za pomočnika je bil postavljen gosp. Slavec Karol, posestnik in železničar v Dol. Logatecu št. 71.

Okrajno sodišče v Logatecu, dne 8. septembra 1930.

E 263/30.

2107

Dražbeni oklic.

Dne 26. septembra 1930. ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičinskih deležev do pašnikov in njiv: zemljiška knjiga Ancova, ½ vl. št. 23, 6/35 vl. št. 86; zemljiška knjiga Čepinca 44/180 vl. št. 382.

Cenilna vrednost 15.378—Din; najmanjši ponudek 10.253—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 21. avgusta 1930.

E 481/30.

2112

Dražbeni oklic.

Dne 24. oktobra 1930. dopoldne ob pol 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin, hiše, gospodarskega poslopja: zemljiška knjiga: K. o. Ojstrška vas, vl. št. 161, 293, zem. knjiga K. o. Prekopa, vl. št. 177, zem. knjiga K. o. Podvrh, vl. št. 273.

Cenilna vrednost 151.134-25 Din; vrednost pritikline 2.608 Din; najmanjši ponudek 100.756 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Vranksko, dne 3. septembra 1930.

E 405/30.

2097

Dražbeni oklic.

Dne 24. oktobra 1930. dopoldne ob pol 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin hiše, gospodarskega poslopja in zemljišča: zemljiška knjiga k. o. Spod. Gorče, vl. št. 115.

Cenilna vrednost 173.775-50 Din; vrednost pritikline 5.775 Din; najmanjši ponudek 115.852 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Vranksko, dne 12. avgusta 1930.

E 368/30.

2113

Dražbeni oklic.

Dne 24. oktobra 1930. dopoldne ob pol 11. uri bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin, hiše, gospodarskega poslopja, zemljišča: zemljiška knjiga: k. o. Male Braslovče, vl. št. 33 (brez parcel 551/2, 574/18, 574/19, 574/48, 601/66) in k. o. Podvin, vl. št. 10.

Cenilna vrednost 153.574 Din; vrednost pritikline 6.751 Din; najmanjši ponudek: 102.383 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Vranksko, dne 27. avgusta 1930.

Konkurzni razglasi

S 4/30—12.

2118

Odprava konkurza.

Prezadolženec Bulc Anton iz Mokronoga.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 4/30 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava po § 157. k. r.

Okrajno sodišče v Novem mestu, dne 8. septembra 1930.

Razne objave

A 203/30.

2108

Poziv upnikom.

Podpisani poziva upnike, ki imajo terjatve do zapuščine dne 13. julija 1930. umrlega Baumanna Ivana, trgovca in posestnika iz Konjice, da se zgledajo v svrhu prijave in dokaza svojih zahtevkov

dne 10. oktobra 1930. ob 9. uri v njegovi notarski pisarni ali jih do tega dne pismeno prijavijo njemu ali okrajnemu sodišču v Konjicah, v ogib zgube vsake tozadevne pravice, čim bi bila zapuščina po prijavljenih terjativah izžrpana. Zastavno pravno zavarovane pravice ostanejo neokrnjene.

V Konjicah, dne 5. septembra 1930.

Rado Jereb,
notar kot sodni komisar.

Vabilo

Tovarna dežnikov, d. d. v Dolnji Lendavi, bo imela

XXIV. letno redno skupščino

dne 27. septembra 1930. ob enajstih v posvetovalni dvorani svoje tvornice.

Na to skupščino se vabijo po § 13. družbenih pravil vsi delničarji.

Dnevni red:

1. Volitev dveh overovalcev zapisnika.
 2. Letno poročilo ravnateljstva in nadzornišтва, predložitev sklepčnih računov in sklepanje o razdelitvi čistega dobička v poslovnem letu 1929/1930.
 3. Sklepanje o podelitvi absolutorija za poslovno leto 1929/1930.
 4. Slučajni predlogi.
- Pravice, določene v družbenih pravilih, sme izvrševati le delničar, ki je en mesec, odnosno 30 dni prej vpisan kot lastnik delnice v družbeni delniški knjigi. Noben delničar ne more imeti več nego 200 glasov, bodisi v lastnem imenu, bodisi kot pooblaščenec, bodisi skupno.

Koliko kalorij potrebuje človek na dan?

»Kalorij« je enota, s katero izražamo količino toplote. Toliko toplote, kolikor je rabimo da segrejemo 1 kubični centimeter vode za 1 stopinjo, imenujemo »kalorijo«.

Človek, ki dela, razvija toploto. Toploto pa daje človeku hrana, ki jo tale pretvarja v toploto. Kolikor več človek dela, toliko več toplote, t. j. toliko več hrane oziroma »kalorij« potrebuje človek.

Med hrano in hrano pa je velik razloček. Dandanes je nauk o pravilni hrani človeka zelo razvit, a v nobenem vprašanju si niso razni učenci tako na nejasnem kakor ravno glede hrane. Eni trdijo, da je najboljša za človeka surova hrana, drugi trde pa zopet nasprotno. Tudi vrsta, v kateri uživamo jedi drugo za drugo, ni kar tako brez pomena. Zato obiskujejo dandanes kuharice in gospodinje posebne tečaje, kjer se uče vse take stvari. Komaj pa se nauče ene teorije, že se pojavi druga in ženske so zopet vse zbegane.

Nedavno pa je izšla v Stuttgartu zanimiva knjiga, ki jo je napisala gospa Gerta Wendelmuth. V tej knjigi pisateljica nič ne kritizira posameznih metod, ampak daje le pregled vseh mogočih sistemov kuhe, ki naj nas ohrani zdrave in kar je za današnjo modo posebno važno, tudi vitke in prožne.

V knjigi beremo, da potrebuje 25leten človek, če miruje, neko »temeljno« količino kalorij in sicer 1682 kalorij na dan. Če ta mladenič tolče kamenje ali če sploh težko dela, potrebuje za vsako delovno uro še po 330 kalorij, in če vozi zjutraj in zvečer s kolesom na delo oziroma z dela pol ure daleč do doma, potrebuje še 200 kalorij. Skupaj potrebuje torej tak človek 4500 kalorij. Uradnik, ki pri delu sedi, shaja že z 2200 do 2400 kalorijami. Krojači, stavci in učitelji potrebujejo po 2600 do 2800 kalorij, čevljarji, knjigovezi in zdravniki po 3000, kovinarji in mizarji 3000 do 3600, najtežji delavci pa do 5000 kalorij. Duševni delavci potrebujejo po tej teoriji torej najmanj hrane (kalorij), dočim uči druga teorija, da je potrebujejo največ.

Kako pa mora biti sestavljen obed ali večerja, da dobimo dovolj kalorij? Knjiga pravi, da zadostuje za duševnega delavca za zajutrek 5 dek kruha, 1 deka surovega masla, 10 dek fig,

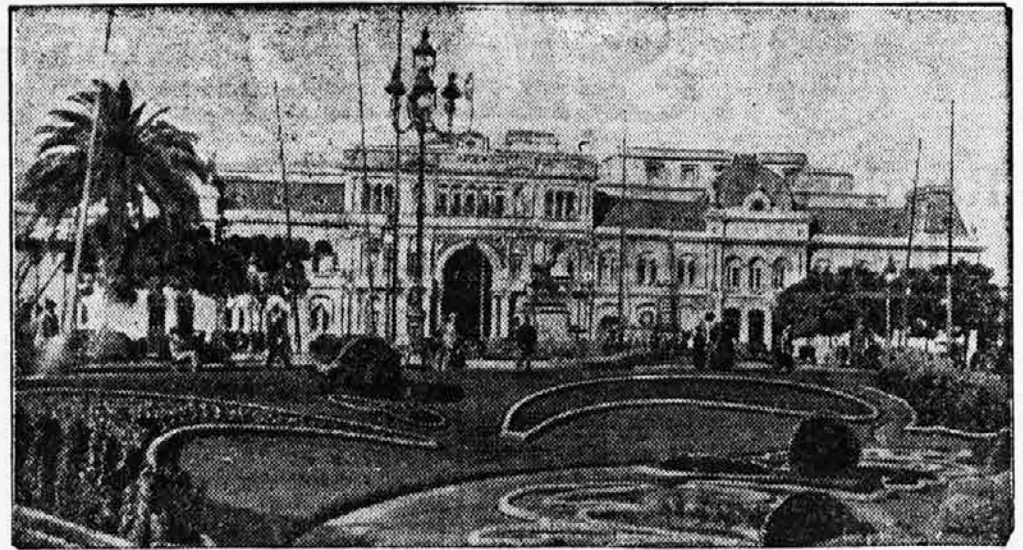
ali pa 125 gramov mleka. Delavec, ki težko dela, pa rabi zjutraj 200 gramov črnega kruha, 25 gramov surovega masla, 250 gramov mleka in 40 gramov fig. Treba pa se je ozirati tudi na kemično sestavo jedil. Ni dobro kosilo, ki obstoji iz zelenjadne juhe, iz telečjega zrezka s omaki in iz čokoladnega pudinga, ker imajo vse te jedi preveč kislin v sebi.

Tudi o sadju pove knjiga mnogo. Jabolčna kislina upliva na želodec in na čreva ugodno. Hruške so važne za prehrano, ker imajo v sebi mnogo sladkorja, niso pa tako lahko prebavljive kot jabolka, ker imajo premalo kisline. Slive je treba jesti neolupljene, ker je ravno v olupkih največ tiste snovi, ki draži želodec. Črešnje imajo v sebi dosti železa in so dobre za kri. Sladko grozdje je krvotvorno, kislota pa pospešuje delovanje črevesa. Jagode so dobre za živce, ker je v njih dosti fosforja.

Tako našteva knjiga še celo vrsto raznih dobrot in nasvetov, vendar pa je zelo dvomljivo, če bodo ljudje ubogali. Kranjci in Štajerci bodo ostali kljub vsem teorijam brčkone še zanaprej pri svojih žgancih in kislem zelju, če se bo kakšna klobasa kuhala v želju, je pa nihče ne bo meril po kalorijah, ampak po njeni dobroti in velikosti.

Novi predsednik Argentine, General Uriburu je vodja zmagovitih revolucionarnih čet, ki so prisilile prejšnjega predsednika Irigoyena, da je odstopil.

Revolucija v Argentini.

Vladna palača v Buenos-Airesu, kjer biva predsednik. Novi predsednik republike Argentine je general Uriburu.

Najstarejši besednjak

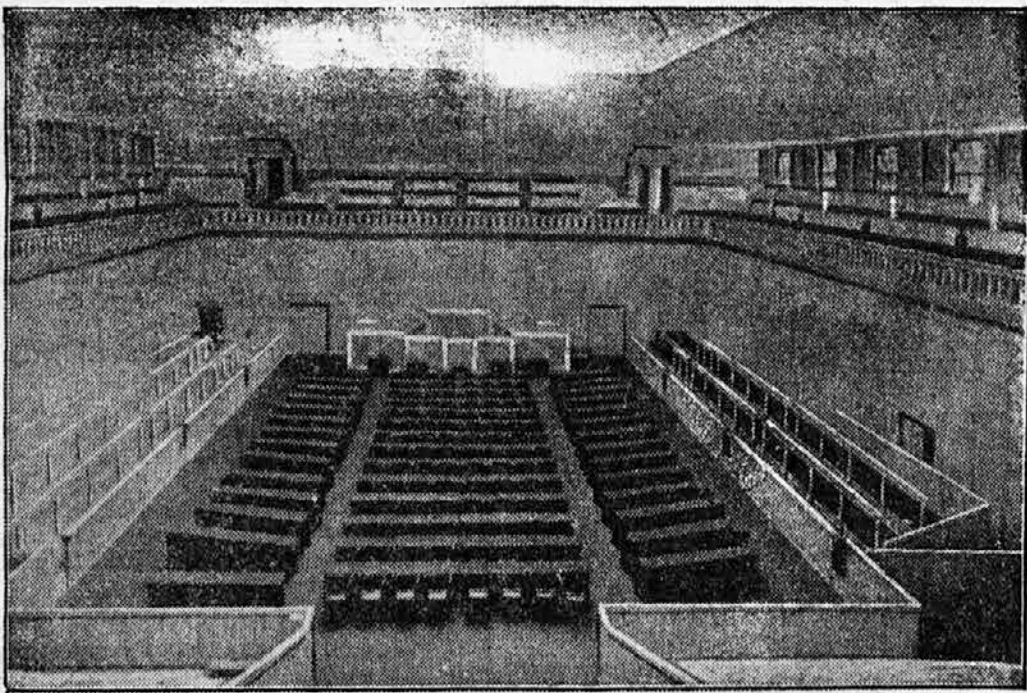
V Siriji se že dalje časa mudi znanstvena francoska ekspedicija, ki izkopava in preiskuje razne zanimive starine. Ekspedicijo vodi znameniti francoski staroslovec in vseučiliški profesor v Strassburgu dr. Schäfer. Temu se je te dni posrečilo najti starino neprecenljive vrednosti. Našel je namreč najstarejši besednjak sveta.

Približno pred enim letom je odkril dr. Schäfer, ki se peča že celo vrsto let sistematično in po načrtu z odkrivanjem starin v Siriji, ostanke in razvaline starodavnega trgovskega mesta Supta. To mesto smo doslej poznali samo iz pripovedk in legend. Leži pa blizu mesta Lattakia. Supta je bila že pred 5000 leti važno trgovsko mesto, ki je bilo znano po vsem tedanjem trgovskem svetu. Največ so izvažali bron in izdelke iz bronu. Kar so odkopali ostankov tega mesta doslej, je vse zelo zanimivo. Ugotovili so iz raznih napisov, da je vladal v mestu neodvisen vladar, ki je stanoval v krasni palači. Ostanke te palače so odkrili. V palači pa je našel dr. Schäfer tudi veliko knjižnico, ki je obstajala iz velikega števila kosov žgane opeke. (V starih časih niso poznali še papirja in so rezali črke itd. v kamen ali v opeko.)

Tablice iz opeke so večinoma prav dobro ohranjene, zanimivo pa je, da se nahajajo na njih besede popolnoma tujih jezikov. Besede so pa napisane v nekem določenem vrstnem redu in zato je dr. Schäfer takoj domneval, da gre tu za besednjak.

Jezikoslovci so imeli težko delo s tolmačenjem napisov na tablicah. Po dolgem trudu pa so le ugotovili, da gre res za besednjak, in sicer za 6 jezikov, ki so bili v rabi tedaj v Supti v trgovskem prometu. Kot »diplomatski« jezik je veljal tedaj babilonski jezik, ki je igral takrat v mednarodnem življenju približno isto vlogo kakor danes francoščina. Babilonski jezik so rabili tudi egiptovski ministri. V Supti in okolici so govorili semitski jezik, učenjaki in duhovniki pa so se posluževali starega sumerskega jezika, ki nekoliko spominja na staro latinščino. Četrty jezik, ki je bil v Supti znan, je bil egiptovski, v severni Siriji pa so govorili mitijanski jezik. Maloazijski trgovci pa so prinesli v Supto še haritski jezik.

Razne pogodbe in druge važne listine so prevajali posebni prevajalci, ki so se posluževali pri svojem delu sedaj odkritega besednjaka. Besednjak bo poslal dr. Schäfer v Pariz, kjer ga bodo shranili v muzeju.

Zborovanje Društva narodov v Ženevi.

Slika nam kaže veliko zborovalnico, kjer se 10. septembra sestanejo zastopniki Društva narodov.

Nogometne tekme Hamburg—Berlin.

V Berlinu sta igrali preteklo nedeljo reprezentanci Hamburga in Berlina pred 15.000 gledalci. Tekma se je končala neodločno z rezultatom 2:2.

ANATOLE FRANCE: BOGOVI SO ŽEJNI

73

»Kolikor je meni znano, je delal gospod Brotteaux samo dobro. To je človek kakor nih bi bilo treba mnogo in tak, da ga ni boljšega. Tisti, ki trdijo nasprotno, se motijo. To je vse, kar imam povedati.«

Predsednik je vprašal, ali priznava, da je živel z Brotteauxom v konkubinat. Treba ji je bilo pojasniti ta izraz, ker ga ni razumela. Toda čim ji je bilo jasno, za kaj gre, je odgovorila, d bi bilo to odvisno samo od njega, da pa tega ni od nje zahteval.

Na tribunah so se začeli smejati in predsednik je zagrozil dekletu Gortcutovem, da prekine zaslisevanje ž njo, ako bo še odgovarjala s takšnim cinizmom.

Tedaj ga je ozmerjala s črnuhom, zelencem, rogatcem ter pljuvala nanj, na sodnike in porotnike cele lonce psov, dokler je niso orožniki potegnili iz klopi ter odvedli iz dvorane.

Predsednik je nato na kratko zaslislal še ostale obtožence v istem redu, v katerem so sedeli v klopih. Neki obtoženec z imenom Navette je odgovoril, da se ni mo-

gel udeležiti zarote v ječi, kjer je sedel samo štiri dni. Predsednik je k temu pripomnil, da je ta odgovor vreden uvaževanja in je prosil državljane porotnike, naj to upoštevajo. Neki Bellier je odgovoril takisto in predsednik se je obrnil na poroto z isto opazko njemu v prilog. Ta sodnikova dobrohotnost se je tolmačila kot izraz hvalevredne pravičnosti ali kot plačilo za ova-duštvo.

Besdo je povzel namestnik javnega tožilca. Ta je samo še bolj razpredel obtožnico ter stavil tale vprašanja:

»Ali je ugotovljeno, da so Mavricij Brotteaux, Ludovika Rochemaure, Ludovik Longuemare, Marta Gortcut, imenovana Athénais, Evzebij Rocher, Guyton-Fabulet, Marcelina Descourtis itd. itd. zamislili zaroto, katere sredstva so uboj, lakota, izdelovanje ponarejenih bankovcev in ponarejenih novcev, izprijanje morale in javnega mišljenja, pobuna jetnišnic; smoter; državljanska vojna, zrušenje narodnega predstavnštva, upostavitve kraljevine?«

Porotniki so se umaknili v posvetovalnico. Potrdili so soglasno vprašanje krivde pri vseh obtožencih razen imenovanih dveh Navette-a in Belliera, ki ju je bil predsednik in za njim javni tožilec že nekako izločil iz obravnave. Gamelin je utemeljil svoj pravorek s temile besedami:

»Krivda obtožencev bode v oči; njihova kazn je potrebna za blagor Naroda in oni sami si morajo želeli

smrt kot edino sredstvo, da izbrišejo svoje zločine.«

Predsednik je izrekel obsodbo v odsotnosti onih, ki jih je zadevala. V nasprotju s tem, kar je zahteval zakon, v teh velikih dnevih niso klicali obsojencev, da bi jim prečitali sodbo, brez dvoma zavoljo tega, ker so se bali obupnih prizorov tako velikega števila oseb. Prazen strah! Tako velika in splošna je bila tedaj udanost žrtvi! Zapisnikar je odšel v dvorano, da prečita pravorek, ki so ga poslušali v molku in tišini, ki sta vzbujala primero, da so obsojenci drevesa, ki so določena, da se posekajo.

Državljanica Rochemaure-ova je izjavila, da je noseča. Neki ranocelnik, ki je bil hkratu porotnik, je bil določen, da jo preišče. Odnegli so jo onesveščeno v njen zapor.

»Ah,« je vzdihnil otec Longuemare, »ti sodniki so zares usmiljenja vredni ljudje: njihovo duševno stanje je v resnici obžalovanja vredno. Vsi pojmi se jim mešajo in barnabita zamenjavajo s frančiškanom.«

Smrtna kazn se je imela izvršiti še tisti dan pri »brjeri Zvrnjenega prestola«. Ko so bili obtoženci preoblečeni, so čakali z striženimi lasmi in v izrezanih arajcah krvnika, natlačeni kakor živina v mali dvorani, ki jo je steklena pregrada ločila od sprejemne pisarne.

Ko so dospeli krvnik in njegovi pomagači, je vtaknil Brotteaux, ki je mirno čital svojega Lukreca, na pričetki strani značko v knjigo, jo zaprl, jo spravil v žep svoje suknje ter dejal barnabitu: